

„Само пази на се и добро чувај душу своју, да не заборавиш
онијех ствари које су видјеле очи твоје, а да не изиду из
срца твојега докле си год жив, него да их обзнаниш
синовима својим и синовима синова својих.“

(Пета књига Мојсијева, 4 : 9)

” О Л У Ј А “

ЗЛОЧИН КОЈИ СЕ ПАМТИ (СТРАДАЊА СРБА У ХРВАТСКОЈ)

Аутори поставке:

Ненад Антонијевић
Вељко Ђурић Мишина

На изложби је коришћен материјал:
Музеја жртава геноцида
са Интернет сајтова

Организатор изложбе:

КОАЛИЦИЈА УДРУЖЕЊА ИЗБЈЕГЛИЦА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
KOALICIJA UDRUŽENJA IZBJEGLICA U REPUBLICI SRBIJI
COALITION OF REFUGEE ASSOCIATIONS IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Српски народ припада јужним Словенима, који су се доселили на Балкан у седмом веку. Примили су хришћанство, а након раскола 1054. године, остали су верни источно-православној заједници. Срби су вековима живели на подручјима Славоније, Хрватске, Кордуна, Баније, Лике, Далмације, Босне. На тим просторима су избијали ратови и оружани сукоби између Млечана, турског и аустријског царства. Срби су у тим временима најдуже били граничари под командом аустријског цара. Границе су често померане услед ратних сукоба.

Поред Срба на тим просторима живели су и мање бројни народ – Хрвати, такође јужни Словени, хришћани, али римокатоличке вероисповести.

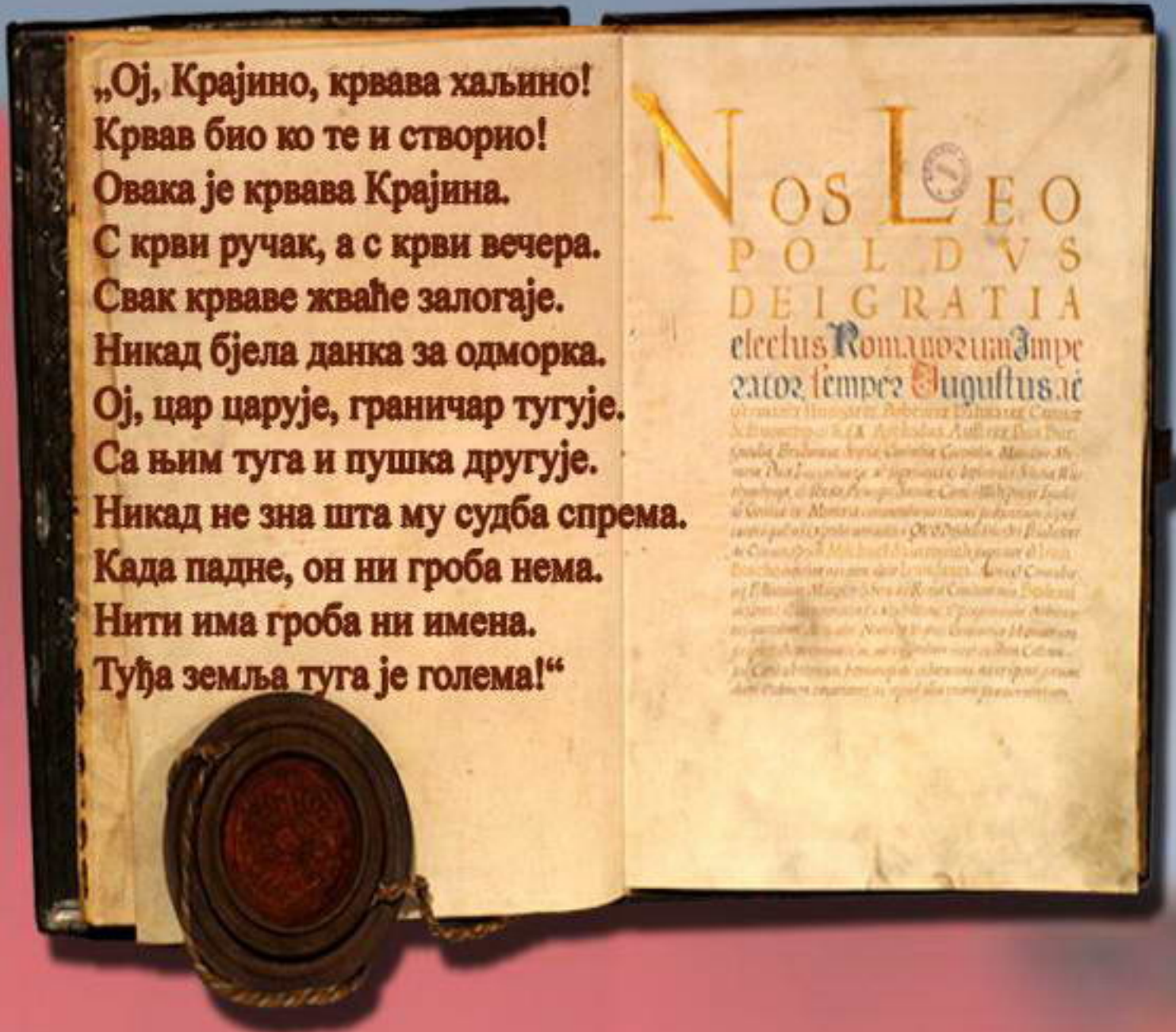
Хрвати су, под утицајем римокатоличке вере и политичких идеологија својих вођа и елита, сматрали да стварање и очување њихове националне државе онемогућавају Срби. Таква идеологија је остављала трагичне последице по Србе током векова, а посебно у 20. веку, најпре за време Првог светског рата (1914-1918), у коме су се Хрвати борили као припадници аустроугарске војске. У Другом светском рату (1941-1945), користећи окупацију Краљевине Југославије од чланица савеза Сила Осовине (Немачка, Италија, Бугарска и Мађарска), државни органи и војне, полицијске и друге оружане формације Независне Државе Хрватске, плански су извршили геноцид над Србима. Најзлогласнији и најбројнији злочинци међу Хрватима били су припадници усташког покрета. Срби су у том периоду били приморавани да прихвате римокатоличанство, протеривани су и убијани. У њиховом затирању се није обазирало на пол и старосно доба, од детета у колевци до стараца, нити су се бирала стратишта, па су злочини вршени на кућном прагу, у црквама, бацањем у јаме, у масовним ликвидацијама у бројним логорима... Посебно су сурови били концентрациони логори које су Хрвати направили по узору на своје нацистичке менторе, али су их и превазишли по бестијалним методима и средствима ликвидација.

Масовна страдања српског народа почела су у систему логора Јадовно-Госпић-Паг, који је постојао од маја до средине августа 1941, настављена у логору Јасеновцу и стратишту у Доњој Градини све до 22. априла 1945. године.

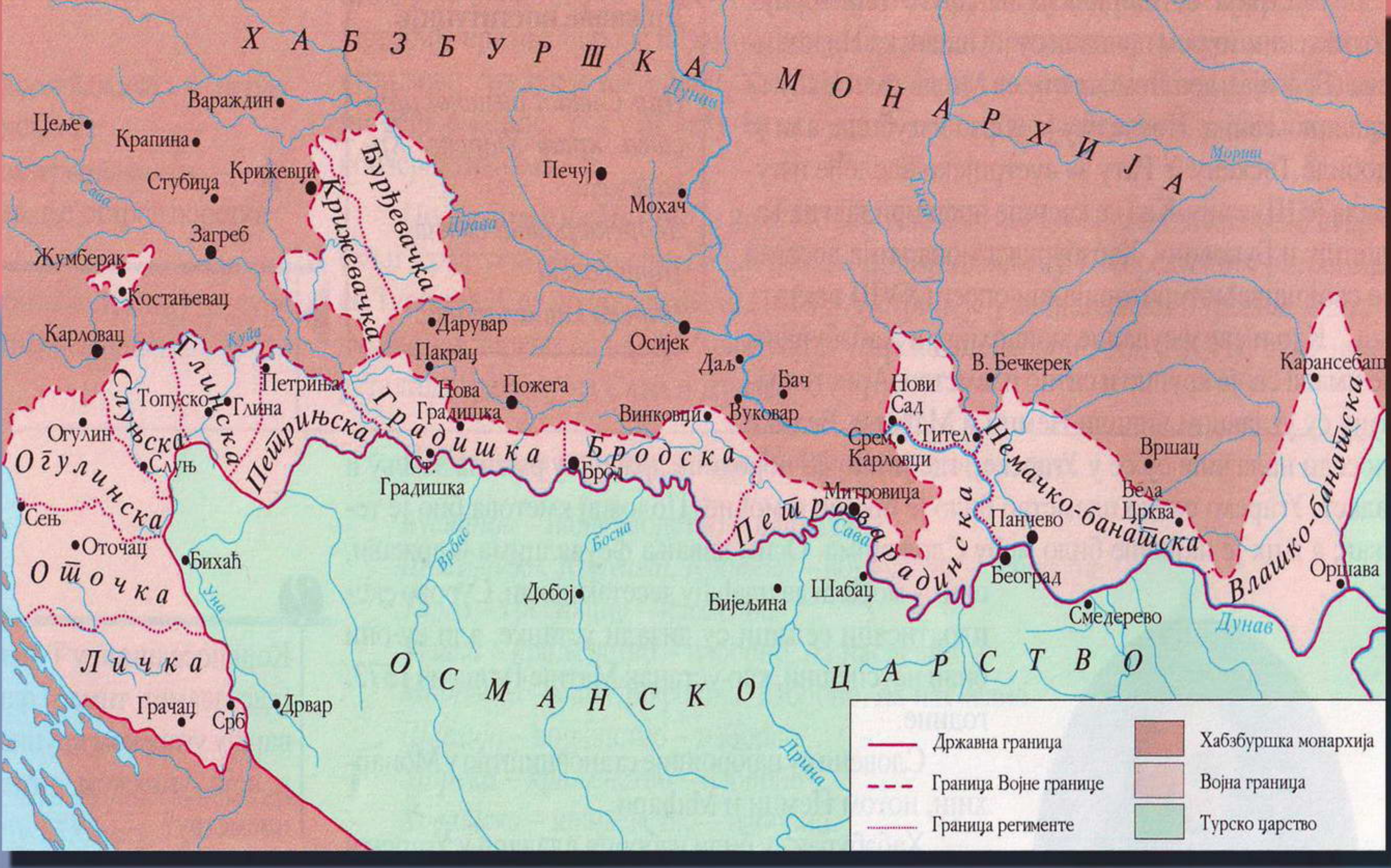
Хрвати су имали и логоре искључиво за децу (Јастребарско, Сисак и други), што историја људске цивилизације није забележила. Чак ни Немачка није имала такве логоре, иако је у свим нацистичким концентрационим логорима било и деце.

Елита српског народа – домаћини, привредници, учитељи, свештеници – била је прва на удару. Српска православна црква, коју чине свештенослужитељи, верски објекти и верни народ, доживела је незапамћено страдање.

Затирање које је задесило српски народ у Независној Држави Хрватској било је толико велико да се, по свој прилици, никада неће опоравити.

Царске привилегије за Србе

Војна Крајина

Стојан Јанковић

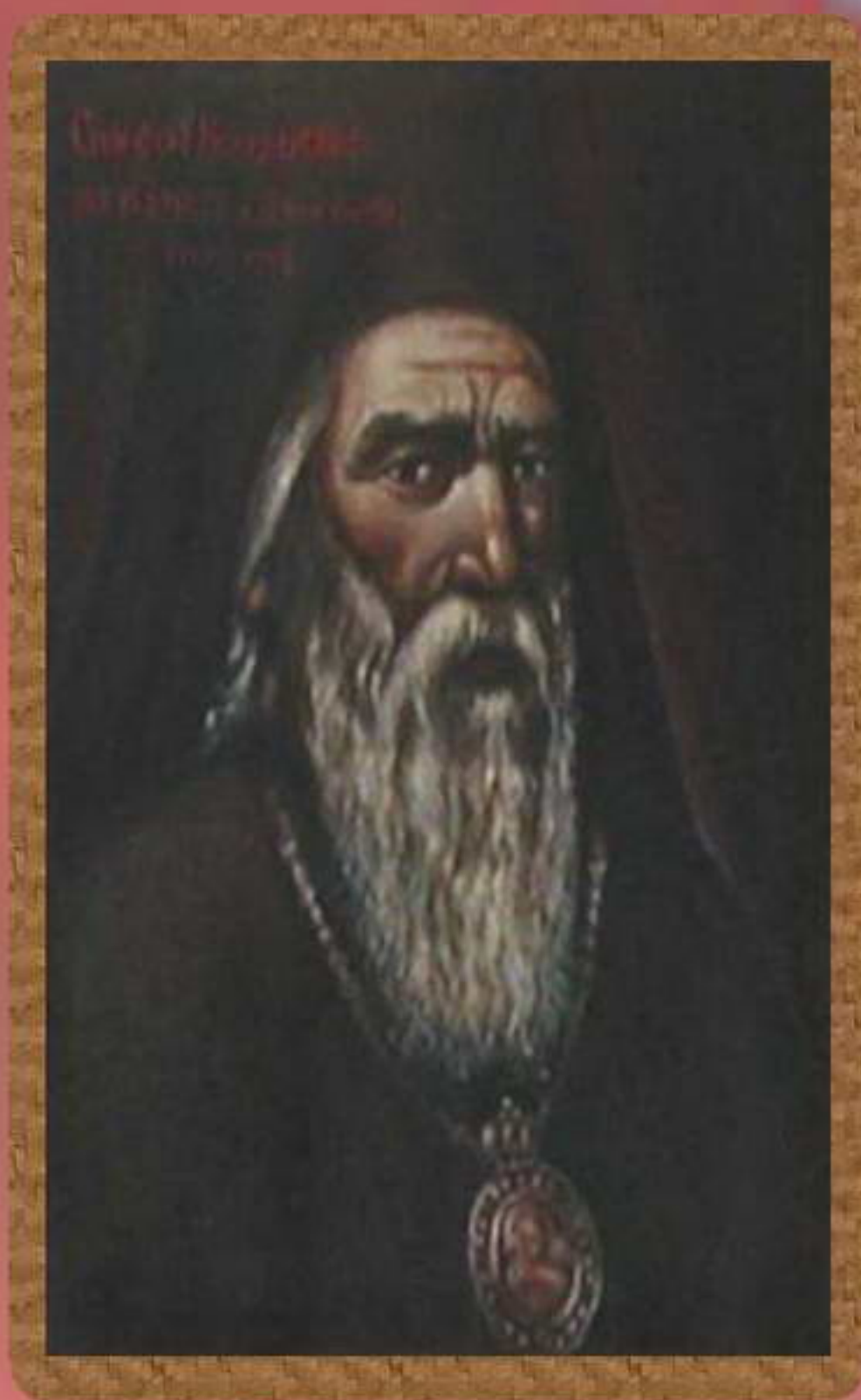

Слава српске породице из Обровца, почетак 20-ог века

Голуб Бабић

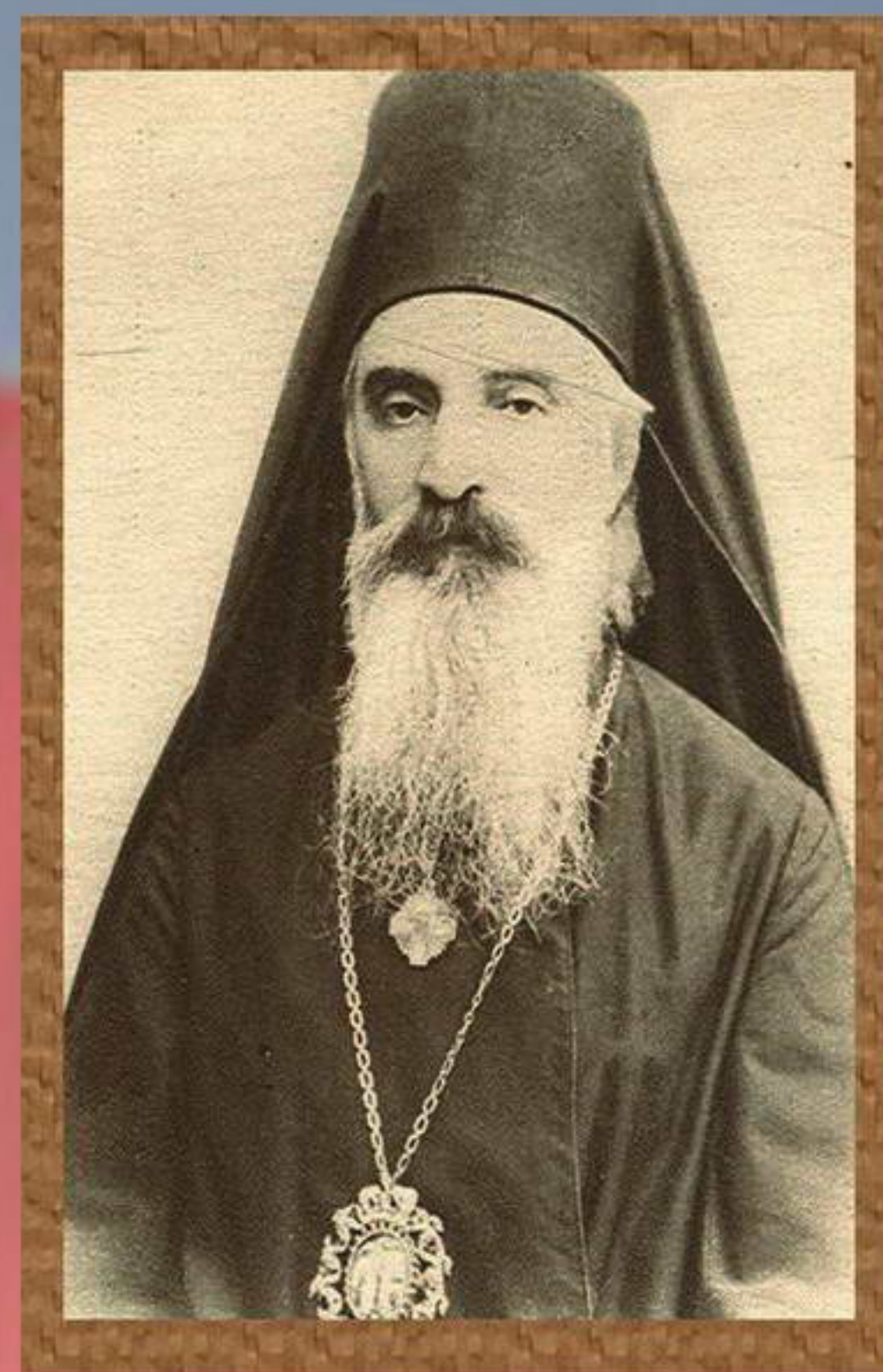
СЛАВНА ПРОШЛОСТ

Епископ
Симеон Кончаревић

Патријарх
Павле Стојчевић

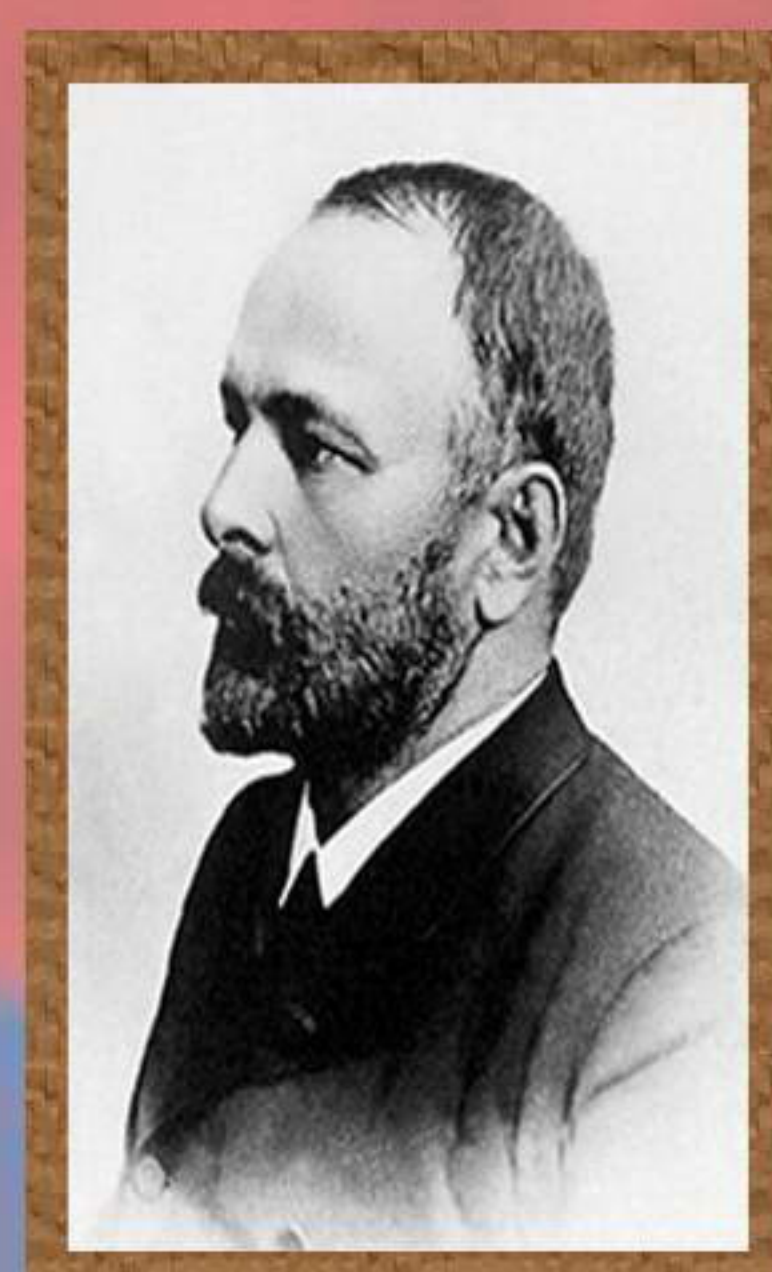
Епископ
Никодим Милаш

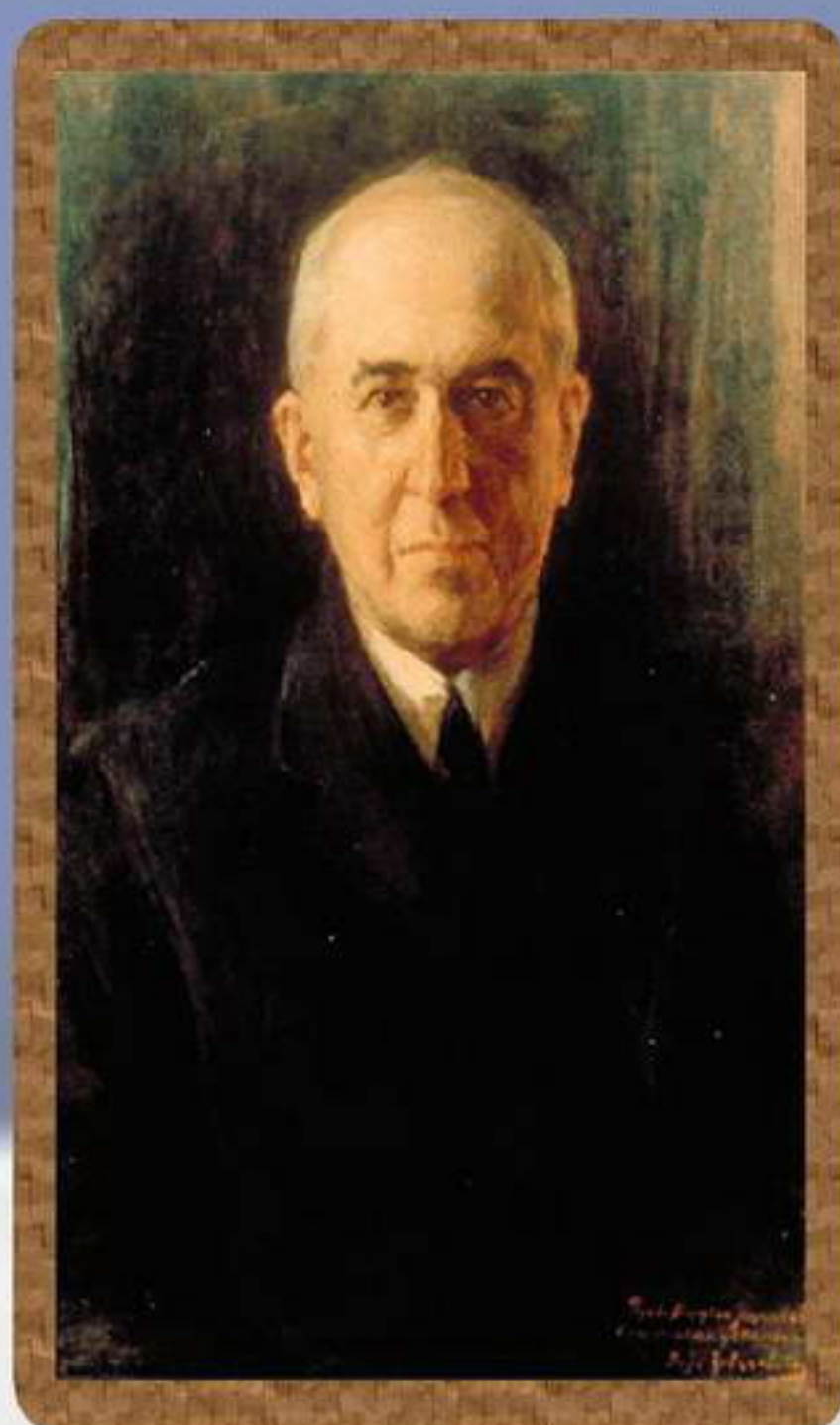
Саво Мркаљ

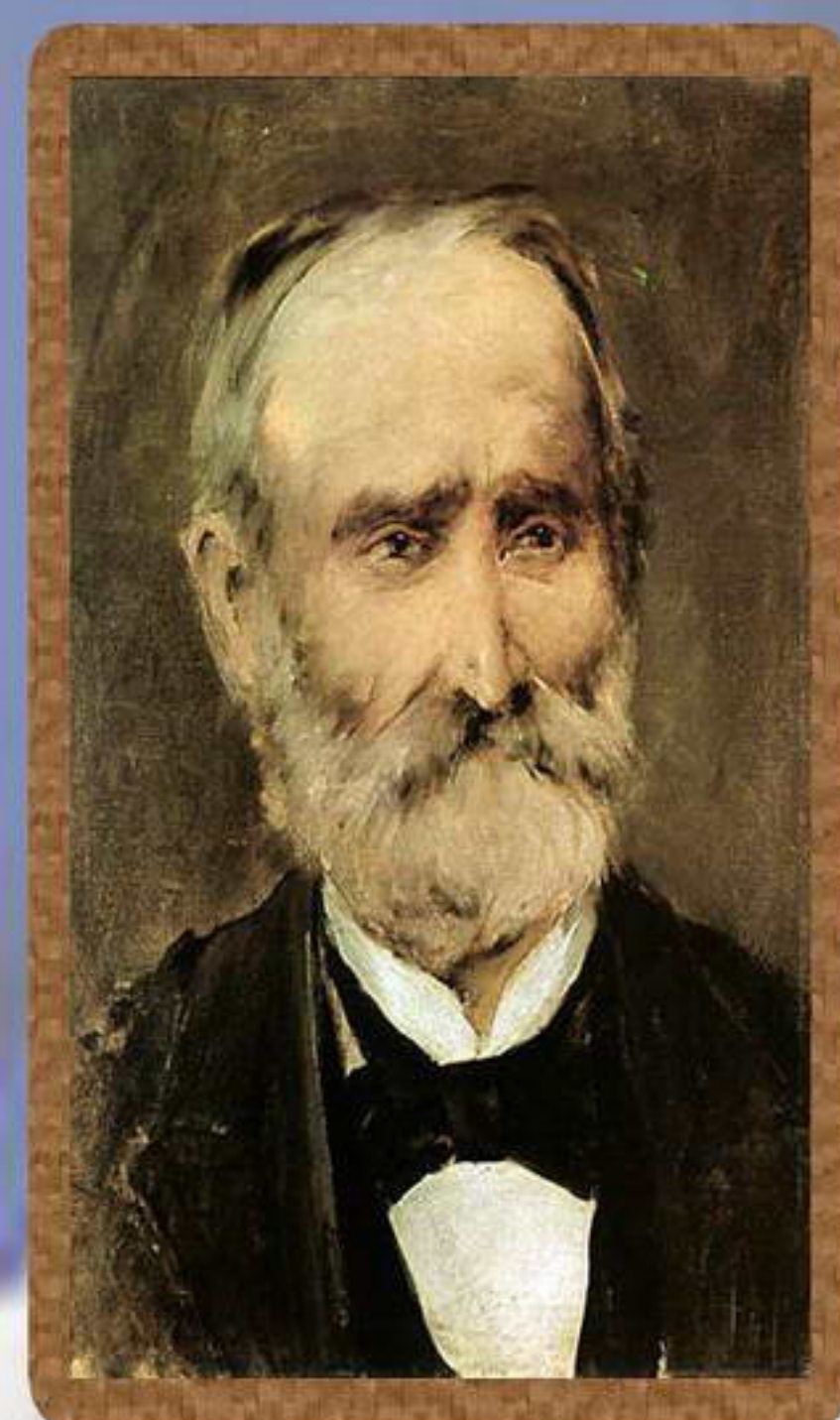
Петар Прерадовић

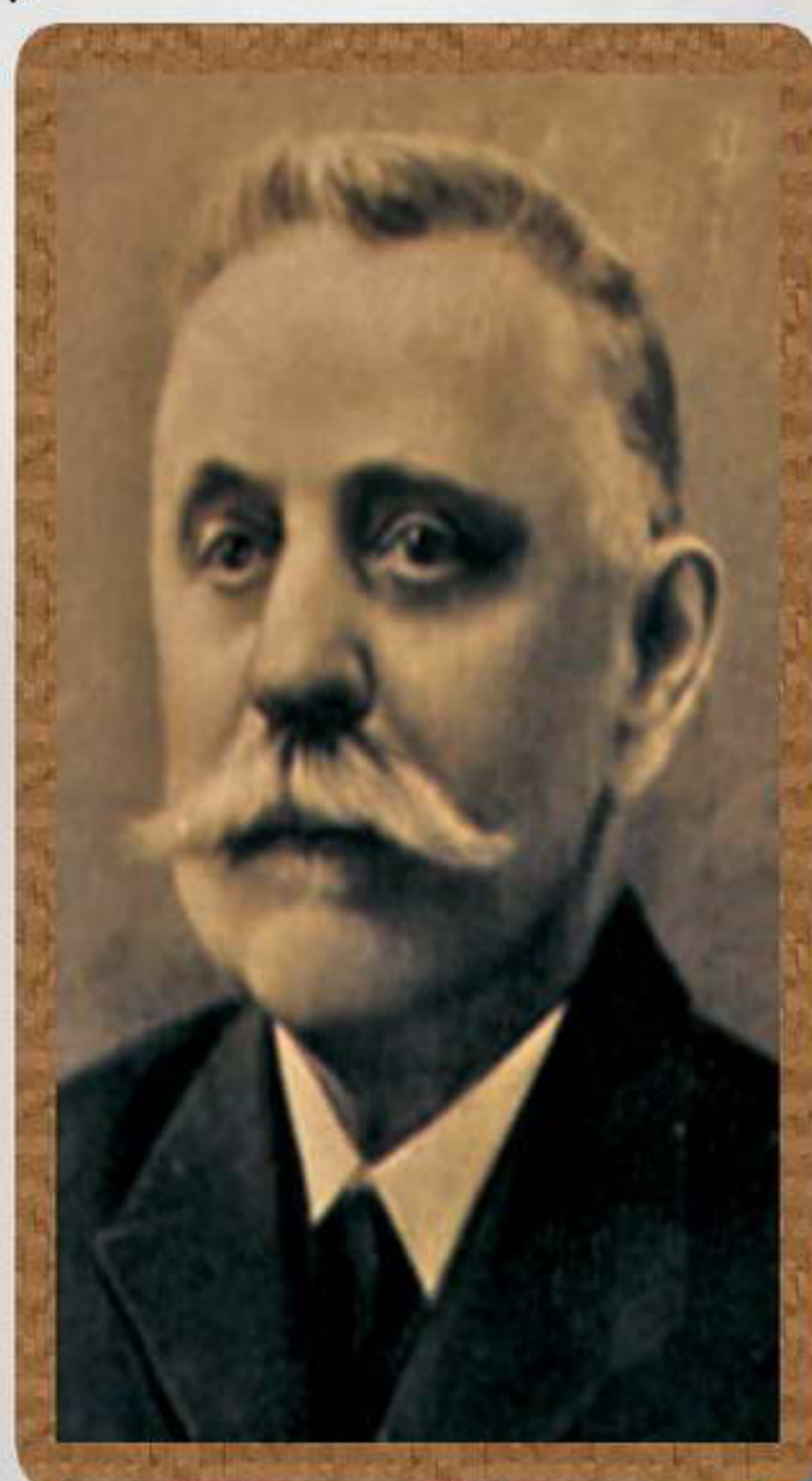
Симо Матавуљ

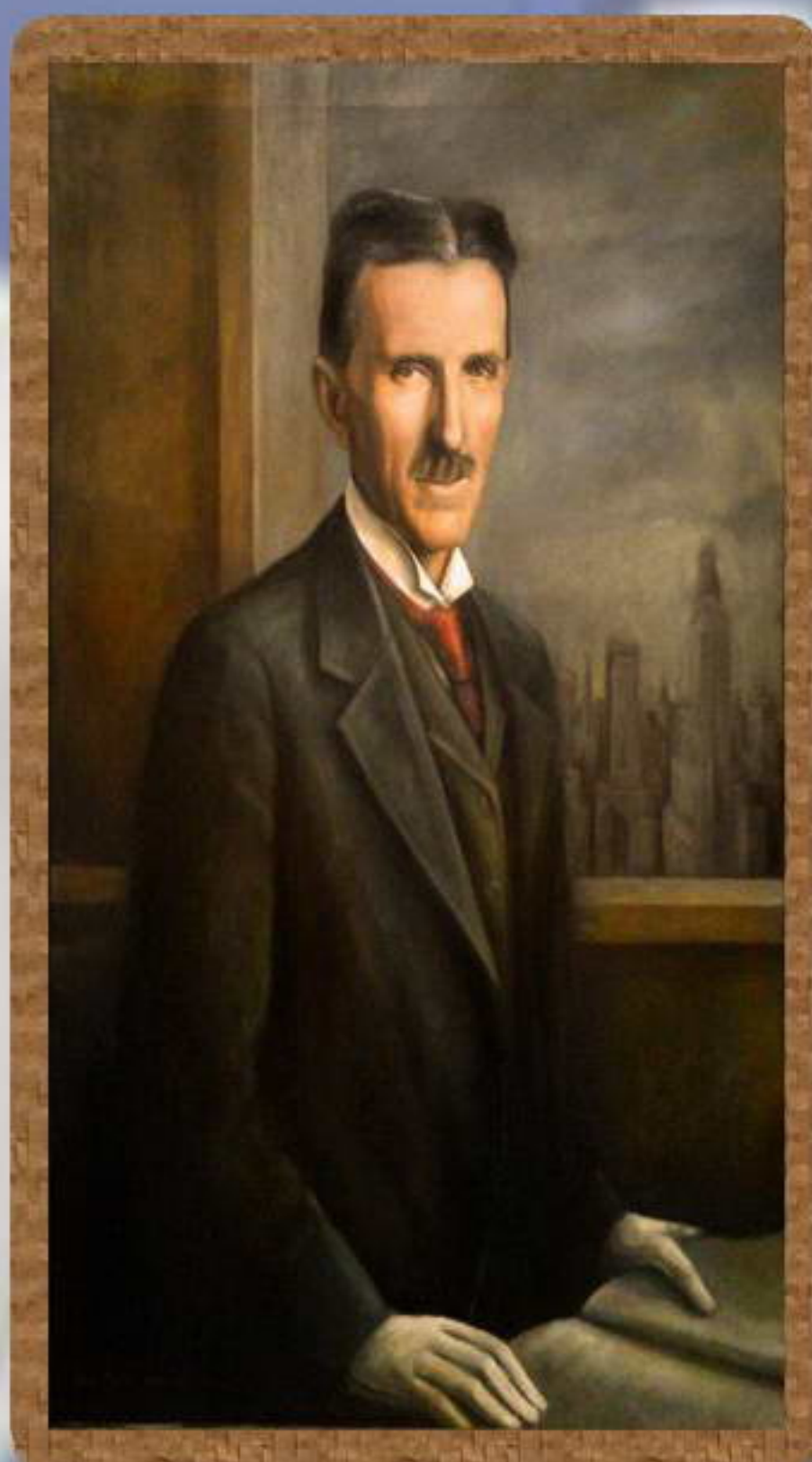
Милутин Миланковић

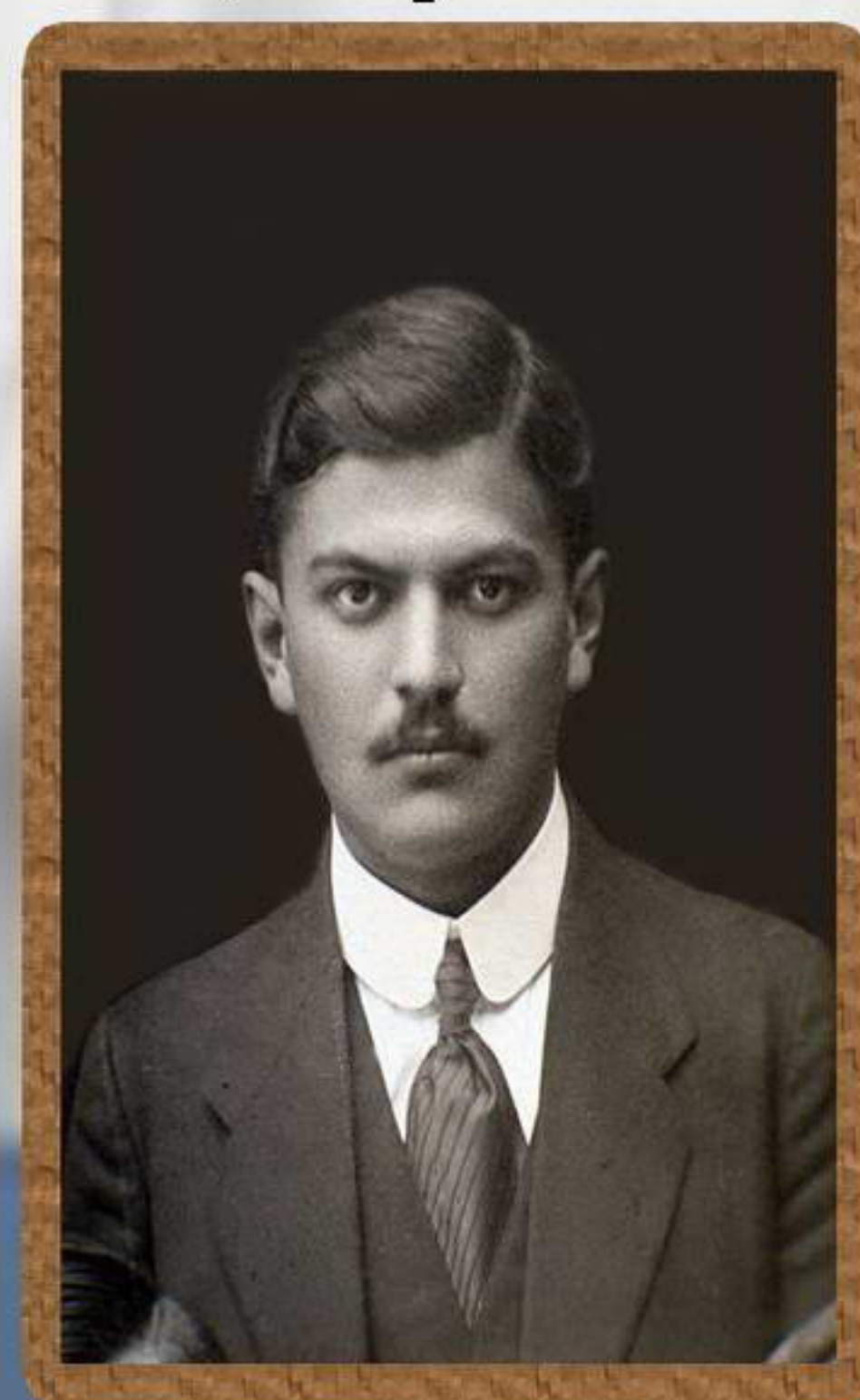
Јосиф Панчић

Владимир Матијевић

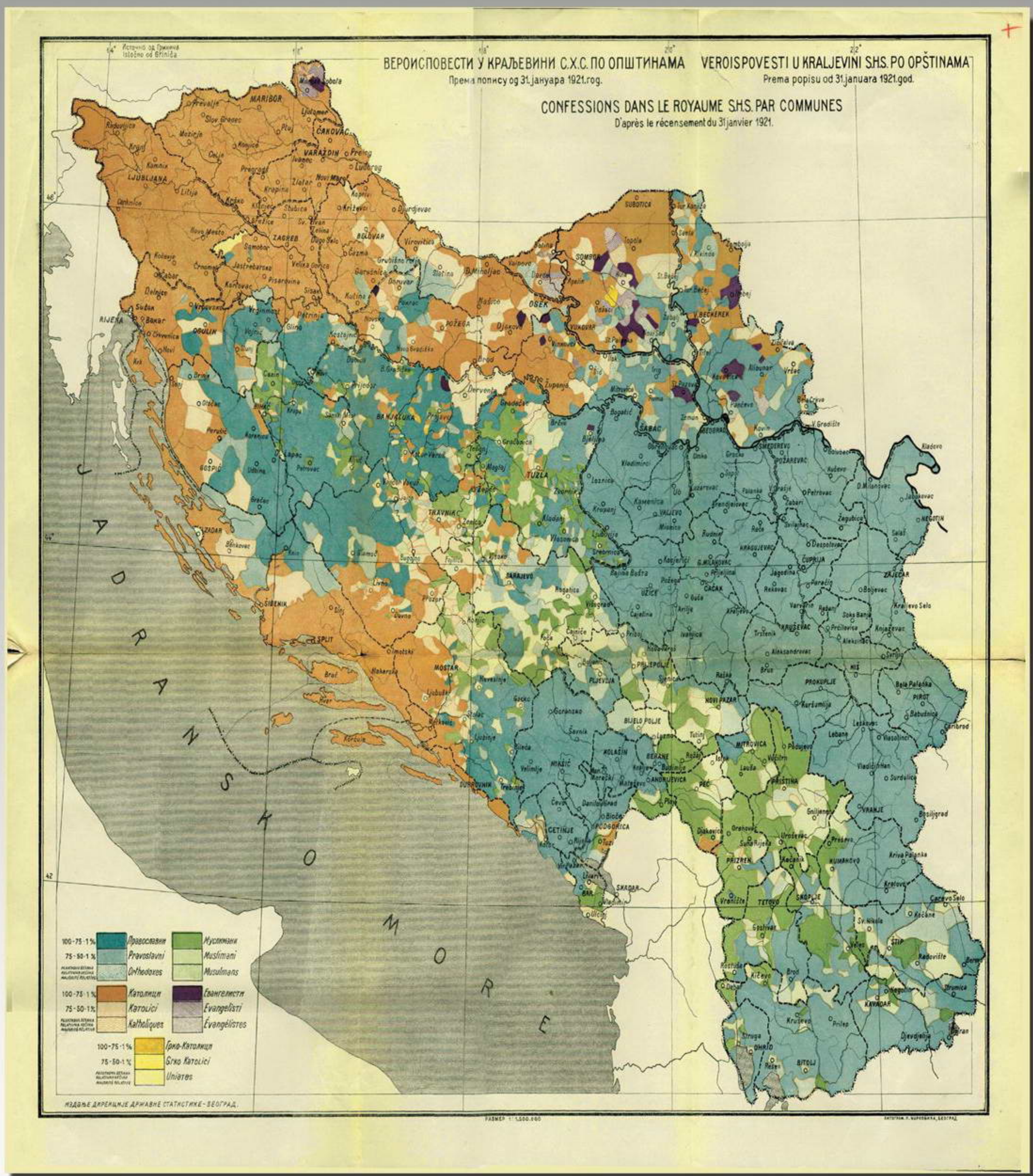

Никола Тесла

Сава Шумановић

ЗНАМЕНИТИ СРБИ

Становништво Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца по вероисповести, 1921.

Подела Краљевине Југославије, април 1941.

Анте Павелић и фрањевци

Анте Павелић и надбискуп Алојзије Степинац

Анте Павелић у усташком колу

Анте Павелић и Мирко Шандор (15), IV усташка бојна Јасеновац

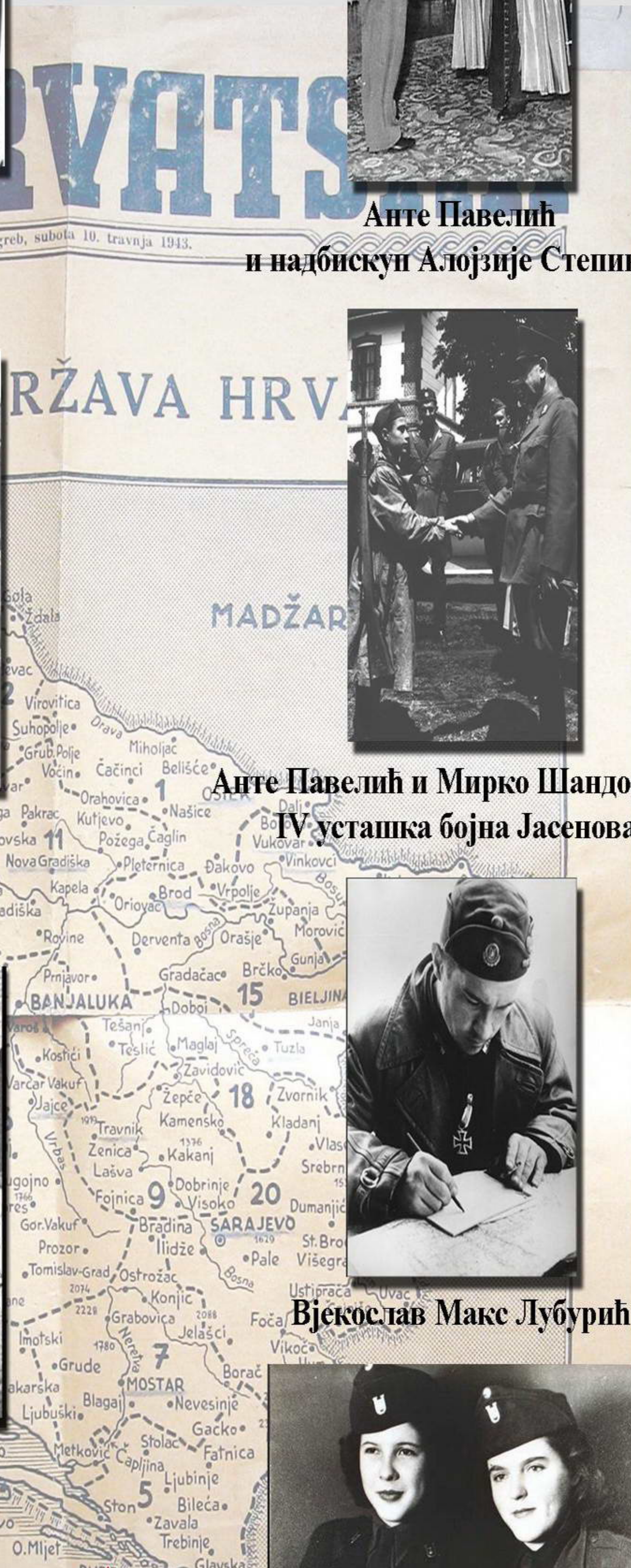
Анте Павелић са усташким главарима

Вјекослав Макс Лубурић

“Наша Независна Држава Хрватска”

Нада Шакић и Марија Буждон

Адолф Хитлер и Анте Павелић

Врсте злочина

1. Над децом: набадање на нож; клање; одсецање главе; разбијање главе деци ударањем у зид или стабло дрвета...

2. Над одраслим особама: расецање трбуха трудним женама и вађење деце из утробе; бацање жртава у јаме (природне – крашке јаме, пећине, спиле, понори, безданке и вештачке), бунаре, језера, море, реку; чупање или спаљивање браде и бркова (нарочито православним свештеницима); дерање и гуљење – скидање коже; масакрирање ножевима; одсецање главе, језика, удова, полних органа; забијање ножа у уста, разрезивање уста; ломљење удова; расецање дојки и провлачење одсечених руку кроз начињене отворе; испијање крви жртава; силовање; бацање живих људи у ватру и спаљивање; жарење усијаним гвожђем; убијања батовима, чекићима, крамповима, кундацима, ножевима, брадвама, секирама, бомбом; вешањем; убијања и стрелјања: појединачна, групна и масовна...

Место злочина

Јаме (природне – крашке јаме, пећине, спиле, понори, безданке и вештачке) Јадовно, Јасеновац, Голубинка, Голубњача...); бунари; реке, језера и море; кућни праг и двориште; шума; сабирни и концентрациони логори...

OGLAS

Pokretni Prieki sud, koji je dana 22. kolovoza 1942. zasjedao u Vukovaru, izrekao je sljedeću:

OSUDU

1. Milenko Đukić, 19 god. star, iz Surčina, kotar Zemun	23. Mirko Ozmek, učenik, 20 god. star, iz Zemuna
2. Sribstav Jovanović, 18 god. star, iz Zemuna	24. Boško Gavrilović, bravar, naučnik, 19 god. star, iz Zemuna
3. Dragomir Kajalić, 19 god. star, iz Zemuna	25. Branislav Jakovljević, mehaničar, 16 god. star, iz Zemuna
4. Miodrag Mihajlović, 20 god. star, iz Zemuna	26. Djordje Vig, kolarski pomoćnik, 19 god. star, iz Zemuna
5. Stevan Mirković, 19 god. star, iz Zemuna	27. Miloš Nenadov, trgovački pom., 18 god. star, iz Zemuna
6. Bogoljub Goranović, 20 god. star, iz Zemuna	28. Liberat Ribić, privatni činovnik, 19 godina star, iz Zemuna
7. Sava Krnješević, priv. činovnik, 21 g. star, iz Zemuna	29. Boško Vovaković, radnik, 19 god. star, iz Zemuna
8. Slavko Samočeta, učenik, 18 god. star, iz Zemuna	30. Nemanja Dragičević, tipograf, 20 god. star, iz Zemuna
9. Savo Nedeljković, bravarski naučnik, 18 g. star, iz Zemuna	31. Mihajlo Funtek, mehaničar, 21 god. star, iz Zemuna
10. Lazar Ilić, radnik, 19 god. star, iz Zemuna	32. Stevan Stojić, 20 god. star, iz Belegiša, kot. Stara Pazova
11. Tomo Svinjarević, tkalac, 21 god. star, iz Zemuna	33. Petar Romić, ratar, 21 g. star, iz Belegiša, kot. St. Pazova
12. Milenko Maksimović, brijački pomoćnik, iz Zemuna	34. Stanislav Lepšanić, 23. g. star, iz Belegiša, k. St. Pazova
13. Jovan Vukmirović, radnik, 19. god. star, iz Zemuna	35. Žvan Dobić, 30 god. star, iz N. Karlovaca, kot. St. Pazova
14. Dudaš Banoš, učenik, 18 god. star, iz Zemuna	36. Mirko Ilić, 23 god. star, iz Golobinca
15. Nikola Zdjelar, abiturient, 20 god. star, iz Zemuna	37. Radovan Obradović, st. med., 22 g., iz Batajnice, kot. Zemun
16. Slavko Krnješević, zubotehničar, 20 god. star, iz Zemuna	38. Slavko Neštinać, 21 god. star, iz Batajnice, kot. Zemun
17. Sreta Jovanović, brav. pom. 18 g. star, iz Batajnice, k. Zemun	39. Petar Kostić, 22 god. star, iz Batajnice, kot. Zemun
18. Dušan Novaković, radnik, 18 god. star, iz Zemuna	40. Zora Bilčić, vlas. svratišta, 42 g. stara, iz Hrv. Mitrovice
19. Bora Vranešević, radnik, 18 god. star, iz Zemuna	41. Emil Skalicki, stud. prava, 21 god. star, iz Hrv. Mitrovice
20. Aleksa Uglješić, stolarski pomoćnik, 19 g. star, iz Zemuna	42. Dušan Banjanin, uč. VII. r. g., 19 god. star, iz Hrv. Mitrovice
21. Duro Prole, mehaničar, 21 god. star, iz Zemuna	43. Petar Djurić, namj. u sam. pod. 43 god., iz Erdevika, kot. Blok
22. Dragica Dejanović, radnica, 21 god. stara, iz Zemuna	44. Slavko Bogojevac, učenik, 21 god. star, iz Bingule, k. Blok

proglasi su krivima, jedni da su bili članovi reorganizirane omladinske komunističke organizacije „Skoj“, te da su kao takovi podijeljeni u petorke, održavali sastanke, na kojima su se čitali komunistički tekstovi, te veličala borba Sovjeta i partizana, a drugi da su bili članovi partizanskih desetina, te položili partizansku zakletvu, pozivali ostale da se ne odzivaju pozivima u vojsku, sakrivali u svojim kućama poznate odmetnike, te da nisu prijavili vlastima druge poznate im komuniste, kao i njihov protudržavni rad, čime su počinili zločin protiv obnove Države i njezinog uređenja u smislu § a 98. t. 2. k. z., § a 1. t. 1., zakonske odredbe o promjeni zak. odredbe o priekom pokret. sudu od 5. VII. 1941., te § a 2. t. 5. zak. odr. o pokretnom priekom sudu od 24. VI. 1941., pa su stoga svi navedeni osim Tome Svinjarevića, koji je Milošću Poglavnika pomilovan, osuđeni na kaznu smrti strijeljanjem, koja je nad njima u zakonskom roku i izvršena.

Vukovar, 23. kolovoza 1942.

Iz ureda višeg redarstvenog povjereništva
Velike župe Vuka

”JEDAN DIO SRBA ĆEMO POBITI!”

11. 5P. 45/60

PRIJATELJSKI SAVJET

Gospodin Isus Krist je objavio da će biti jedan ovčinjak i jedan pastir. Ovu sliku je uzeo iz svakdanjega seljačkoga gospodarstva, da ga ljudi razumiju. Sin Božji Isus Krist je došao na zemlju, da za vječni život pripravi i da spas done-se svim ljudima. Zato nam on objavljuje: Bit će jedan ovčinjak i jedan pastir. To znači: bit će jedna Crkva i jedan vrhovni crkveni poglavar, koji je Kristov namjesnik na zemlji i vrhovni svećenik u Kristovoj Crkvi.

**TO JEDINSTVO CRKVE TREBA DA PRO-
VEDEMO U NEZAVISNOJ DRŽAVI
HRVATSKOJ.**

Stanovnici grčko-istočne vjere!

Čujte ovaj prijateljski savjet. Biskup djakovački primio je do sada u Svetu Katoličku Crkvu na hiljade gradjana, koji su od državnih vlasti do-bili svjedodžbu čestitosti. Ugladajte se u ovu svoju braću, pak se prijavite što prije za prelaz u Ka-toličku Crkvu. Vi ćete kao katolici moći ostati u svojim domovima. Vi ćete nesmetano unapredjivati svoje gospodarstvo i odgajati svoju omladinu za Boga i za državu Hrvatska. Vi ćete u Katoličkoj Crkvi osigurati spas nevarlih duša prema onoj svetoj opomeni Spasitelja našega Isusa Krista: „Ne će u kraljevstvo nebesko doći onaj, koji govori: Gospodine, Gospodine, nego onaj koji vrši volju Oca nebeskoga“.

Prijatelj naroda

Bisk. tiskara - Djakovo

Br. 1049/41

Obitelj Meandrija
Glina kb. 11

Nakon što ste Vi dobili kolonjski pri-stanak (pis je nalazi u arhivu našb. duh. vjeka u žb) prouzviđeni je nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac svojim odlukom br. 7356 dd 28. 11. 1941 pridao in kilo sv. rkt. Crkve.

Pročita kava se u dužnost savjestan polazak službe Božje!

Podite izvoni Crkvi, koja Vas prigrlila, nezavisnoj državi Hrvatski i njegovom oglašavniku.

DEKANAT
KOTARA GLIŠKOGA
Glina, 30. prosinca 1941
Franjo Zlatić,
župnik, dekan
nadbiskupski konzultor

252
42

Priepis!

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
PREDSJEDNICTVO VLADE
GLAVNO TAJNICTVO

Broj: 818-XI-2-1942. U Zagrebu, dne 13. siječnja 1942

Predmet: Srbi prelaznici na rimo-katoličku vjeru - upisi-vanje narodnosti.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Tajništvo ministra
ZAGREB

Saobćuje Vam se, da se grko-istočnjaci /Srbi/ koji su prešli na rimokatoličku vjeru - smatraju Hrvatima; te se kao takvi imaju upisivati u službenom postupku.

O prednjem obavjestite područne urede.

Glavni tajnik:
V. Cvitković, v. r.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Tajništvo ministra

Broj Taj: 485-I-2-1942 Zagreb, 20. siječnja 1942

Predmet: Kao gore.

SVIMA ODJELIMA, ODSJECIMA, PODODSJECIMA M. U. P.,
VELIKA ŽUPA - SVIMA
REDARSTVENA OBLAST ZA GRAD ZAGREB
GRADSKO POGLAVARSTVO ZAGREB

Prednje se dostavlja na znanje i postupak.
Velike župe obavjestiti će područne državne i samo-upravne oblasti.

ZA DOH SPREMNI!

Obći pomoćnik
Ministra unutarnjih poslova:
[Signature]

na prijemu
Ep.
24. 1. 1942

T. Kolonjskom oblasti i - b) /
T. Župnoj redarstvenoj oblasti - Uostan
T. Gradskom Poglavarstvu -

Ka znanju i postupak u naposlenu, da Kolonjske
oblasti dužni su obavjestiti sve područne državne
i samoupravne oblasti.

[Signature]

“JEDAN DIO SRBA ĆEMO PREKRSTITI!”

СТРАДАЊЕ СРБА У ОПШТИНИ ВРЉИКА У ДАЛМАЦИЈИ

У тешким часовима за цео наш српски народ, по паду Југославије, након дугих лутања по Србији, Босни и Далмацији, стигао сам у мој родни крај, где сам видео и доживео прве часове хрватског варварства, које су они спроводили над српским народом.

"Селацка заштита" била је прва организована група, која је у тим часовима активно учествовала у разоружавању Срба припадника Југословенске војске, која се је тада налазила у распадану. Те организоване и наоружане групе хрватских селака су дочекивали Србе и одузимали им све до голе коже: оружје, муницију, одео, обућу, у колико су, разуме се, тим стварима располагали. Приликом тих разоружавања били су многи од Срба мучени, па чак и убијани. Међу убијеним лично познајем Шпиру Преметицу, селака из села Маовића, општине Врљичке, среза сиског. Поред њега они су убијани, колико ја знам, још доста других, чијих се имена не могу да сетим.

Срби, гледајући то велико зло које их је снашло, нису смели ничим да реагују, јер ни са које стране нису имали заштите. Италијанска војска прихватила је од Хрвата натурено мишљење о Србима, које но народном изразу "ни пас с маслом не би појео".

Све до маја месеца 1941 године италијанска окупаторска власт имала је у својим рукама сву власт у моме крају, а тада, почетком месеца маја, у наш срез дошле су усташе-емигранти, који оснивају усташку организацију и укидају "Селацку заштиту". Хрватски народ са својим представницима преузима сву власт у своје руке: како цивилну тако и војничку. Италијанска војска остаје само у већим местима, ради осигурања путева. Од тога тренутка за Србе настају још тежи часови, тада почињу хапшења, мучења свију врста, убијања на све могуће начине, бацање живих људи у јама, паљење и т.д. Народ све то мора да трпи, да ћути и да је све оно што од њега траже.

Први усташки кораци, које су они били учинили у нашим селима мотивисани су купљењем државне својине: кова, волова, војничке опреме. Код кога су ма шта од тога нашли, тај је одмах био тучен, или, пак, одведен под изговором да сам дотера до њиховог логора стоку, или донесе ствари, али се тај више није вратио своме дому. Таквих случајева је било највише у следећим селима врљичке општине: Цетине, Колани, Цјевљана. Имена дотичних сам позаборавио, те отуда не могу свију да их наведем. Ово стање је трајало до 15 маја, а после тога усташе иду даље, у друга оближња места. Они одлазе у села са камионима, где купе виђеније људе, које су успели да ухвате. Онај кога су они ухватили, тај се више никада није вратио својој кући. Један случај, мени добро познат, иначе не ређах тада, желим да наведем. Он се је десило у селу Маовице, у општини врљичкој, среза сиског, где су усташе похватале 24 Србина, на челу са Николом Петковићем, чувеним Србином и истакнутим човеком мога краја. Њих су месне усташе предале тредским усташама, а све су их даље спровели и мучили. "Ешеве побјених Срба налазили смо после два месеца у шумици званој "Гајић" која се налази недалеко од варошице Врљике. Село Маовице је помешано, у њему су становали заједно и Срби и Хрвати. Хрвати су скоро сви били у усташкој организацији. Одмах после тога догађаја, или некако паралелно с њиме, усташе су ухвалиле у самој варошици Врљичи истакнутог националног борца и народног вођу, свештеника МИЛАН ТРИШИЉА, који је био увек борбен у својој вјери и који никада није попустио пред хрватским претњама. Он је чак и у својим проповедима иронисао са новом државом, називајући је у место "Независна" - "Несавјесна". Он је мученички свој живот завршио. Али, та је

RAVNATELJSTVO USTAŠKOG REDARSTVA
NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE U ZAGREBU
Srpski otdjel

Srpska iskaznica br. 866

za Srbina *Đorđje Aleksandar*iz *Zagreb* rođen *1904*Mjesto rođenja: *Bjelovar*Stan: *Krimajevci* / Državljanstvo:prijavio se kod ovog ravnateljstva: *10-11-1941*

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

Dvoj. 49093/4-7. Putez je odobreno po
Hrvatsk. za jez. red. i sig. P. 11
Prilozom na kvit. od 4. VI. 1941 dr. 3210REDARSTVENO RAVNATELJSTVO U ZAGREBU
DOZVOLA ZA PUTOVANJEza *Đorđje Aleksandar* rođ. *1904*u *Bjelovaru* zanimanje *kućarica*don *Krimajevci* broj 4 koji putuje iz Zagreba u*Beninu, Beograd*

Dovolja vrijedi 5 (pet) dana.

Ove dovolje mora imati sa sobom i ličnu iskaznicu.

Zagreb, dne 10-11-1941. Ravnateljstvo

[Signature]

RAVNATELJSTVO USTAŠKOG REDARSTVA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE U ZAGREBU.

Broj: tajni: 2/1941.-II. Zagreb, dana 23. srpnja 1941.

Predmet: Registriranje Srba
Pravoslavaca-okružnica.OSOBNOST!
[Signature]

Z U P A M A 1-22.

USTAŠKOM POVJERENIŠTVU ZA BOSNU I
HERCEGOVINU- SARAJEVO-G. FRANCETIĆ.

Naslov se poziva da prema uzorcima priloženih tiskanica izda shodnu odredbu Redarstvenom Ravnateljstvu, Ravnateljstvu Ustaškog Redarstva u koliko su već takova osnovana u sjedištima župa, Predstojništvima redarstva i Kotarskim oblastima u mjestima gdje nema redarstva, da svako na svome području t. j. sjedištu Redarstva, Kotarske oblasti / grad, mjesto/ provede u roku od 15 dana registriranje svih Srba kao i onih koji su bili kada pravoslavne vjere.

Valja ispuniti najprije upitne listove, a satim samo najvažnije podatke /lične i porodične-vjerske/ prepisati u kartone, te složiti kartoteku po brojevima i abecednom redu.

Kartoteku treba voditi u duplikatu, od kojeg će se jedan primjerak slati ovom Ravnateljstvu.

Potrebni personal zamoliti od Ustaškog Stožera u mjestu.
Valja raditi samo sa pouzdanim ljudima, točno i savjesno.

Glavu tiskanice promijeniti prema nazivu ureda koji će sprovesti registriranje. O učinjenom sa brojem registriranih Srba / bez vjerskih razlika i već provedenih na katolicizam /izvijestiti neposredno ovo Ravnateljstvo pozivom na broj gornji.

ZA DOM SPREMNI!

RAVNATELJ USTAŠKOG REDARSTVA
NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE

CEROVSKI v.r.

"JEDAN DIO SRBA ĆEMO PROTJERATI
U SRBIJU!"

USTAŠKA NADZORNA SLUŽBA - URED I.
RAVNATELJSTVO USTAŠKIH REDARSTVA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE U ZAGREBU

Br. U. Z.

11308/428

Predmet:

Ševa Mirko

upućenje u logor

2.4.42
X69

ODLUKA

Na prijedlog pod br.

T.497

sa strane

Žup.rod.obl.Banja Luka

te nakon provjerenja svih odlučnih okolnosti određuje se prisilni boravak u logoru nad osobom:

Ševa Mirko, r.1930 Drakulić, dječak

time da se gore navedena osoba uputi u skupni radni logor u

Jasenovac

Trajanje prisilnog boravka određuje se

1 godinu t.j. od 01.II.1942.

9.III.1943.

Izvršenje ove odluke povjerava se:

Žup.rod.obl.Banja Luka

O tome obavijest:

1. Predlagaču Žup.rod.obl.Banja Luka
2. Izvršiocu "
3. Logoru u Jasenovac uz 1 primjera kopirisanoga
4. Uredu II. radi očevidnosti "
5. Ovouredskoj pismari "
6. Stranci

Ovoj odluci prileži i potrebna Uputnica za logor.

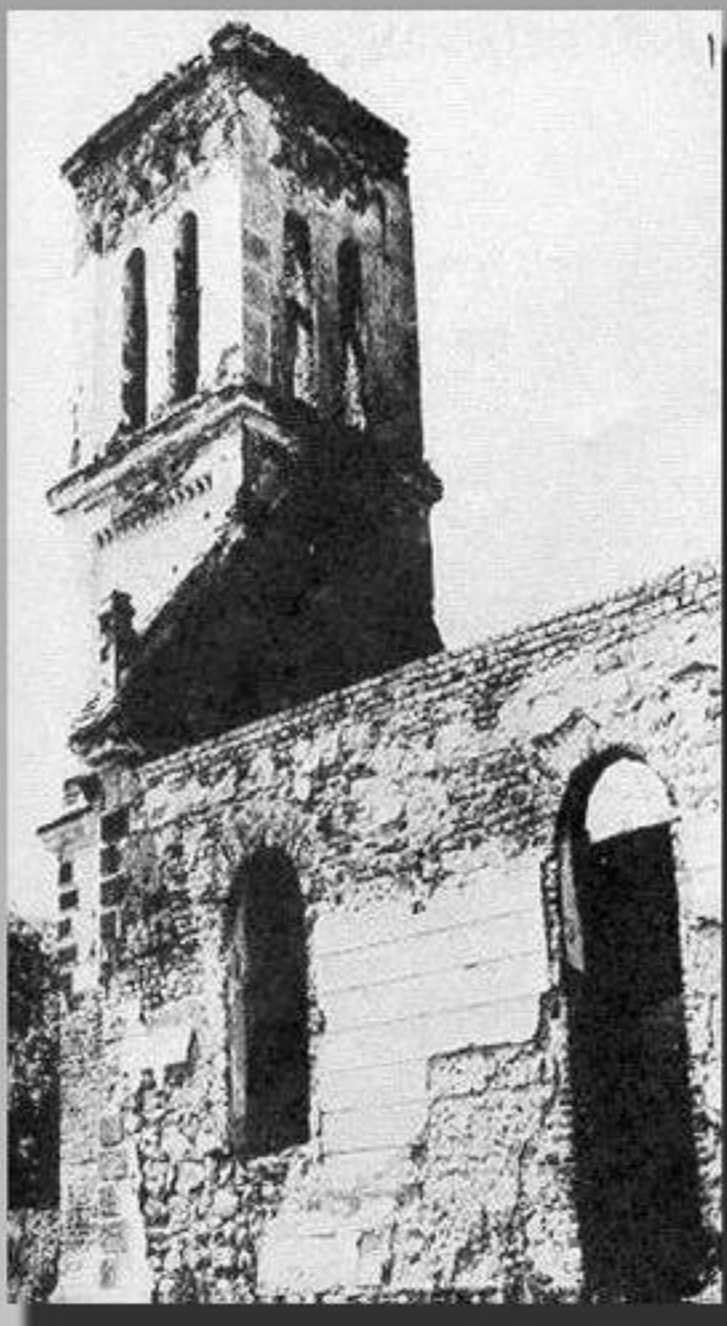
Datum

13.travnja 1942.

Upravitelj

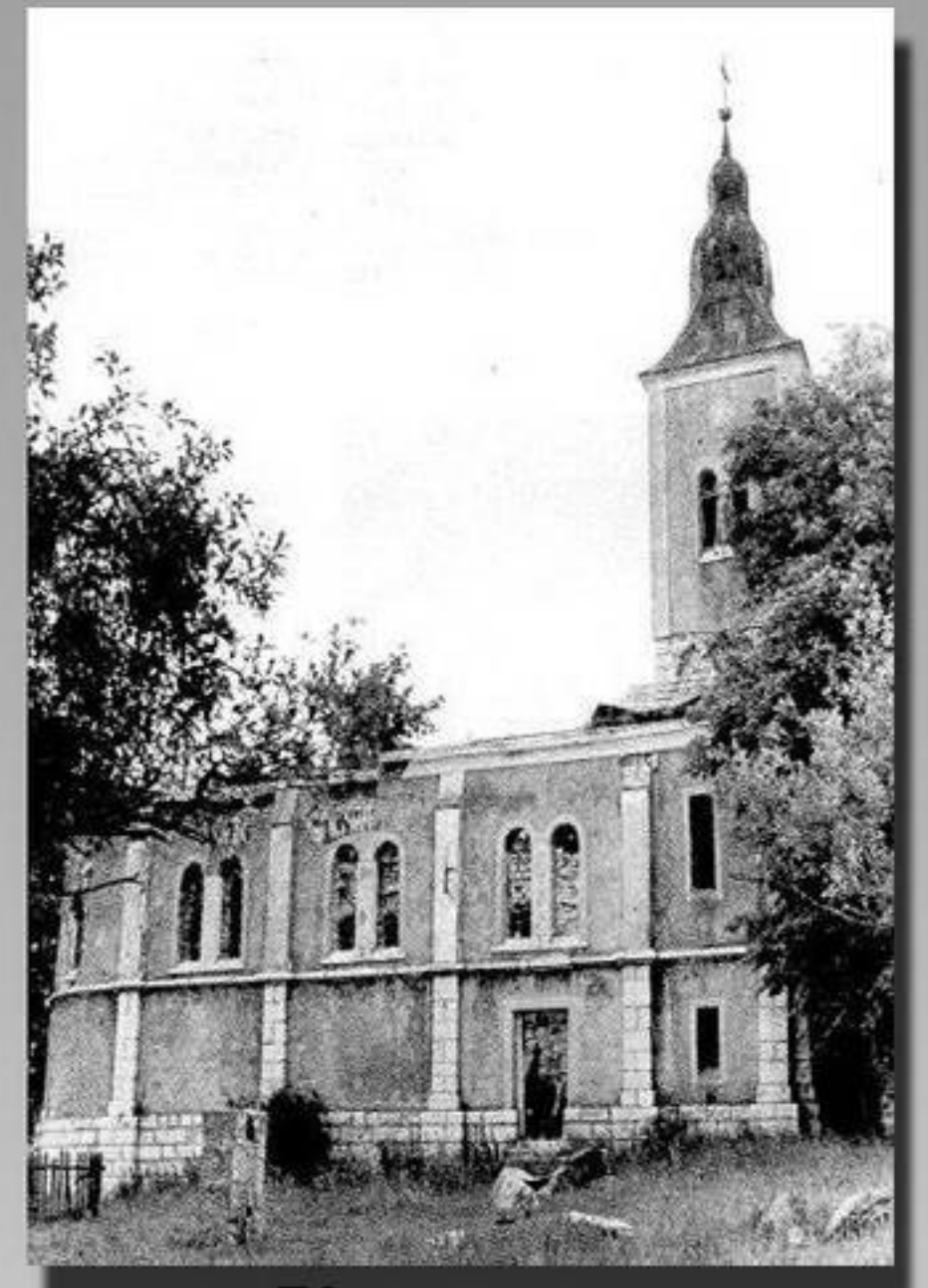
И ДЈЕЦУ СУ УБИЈАЛИ!

Блатуша

Јабланац

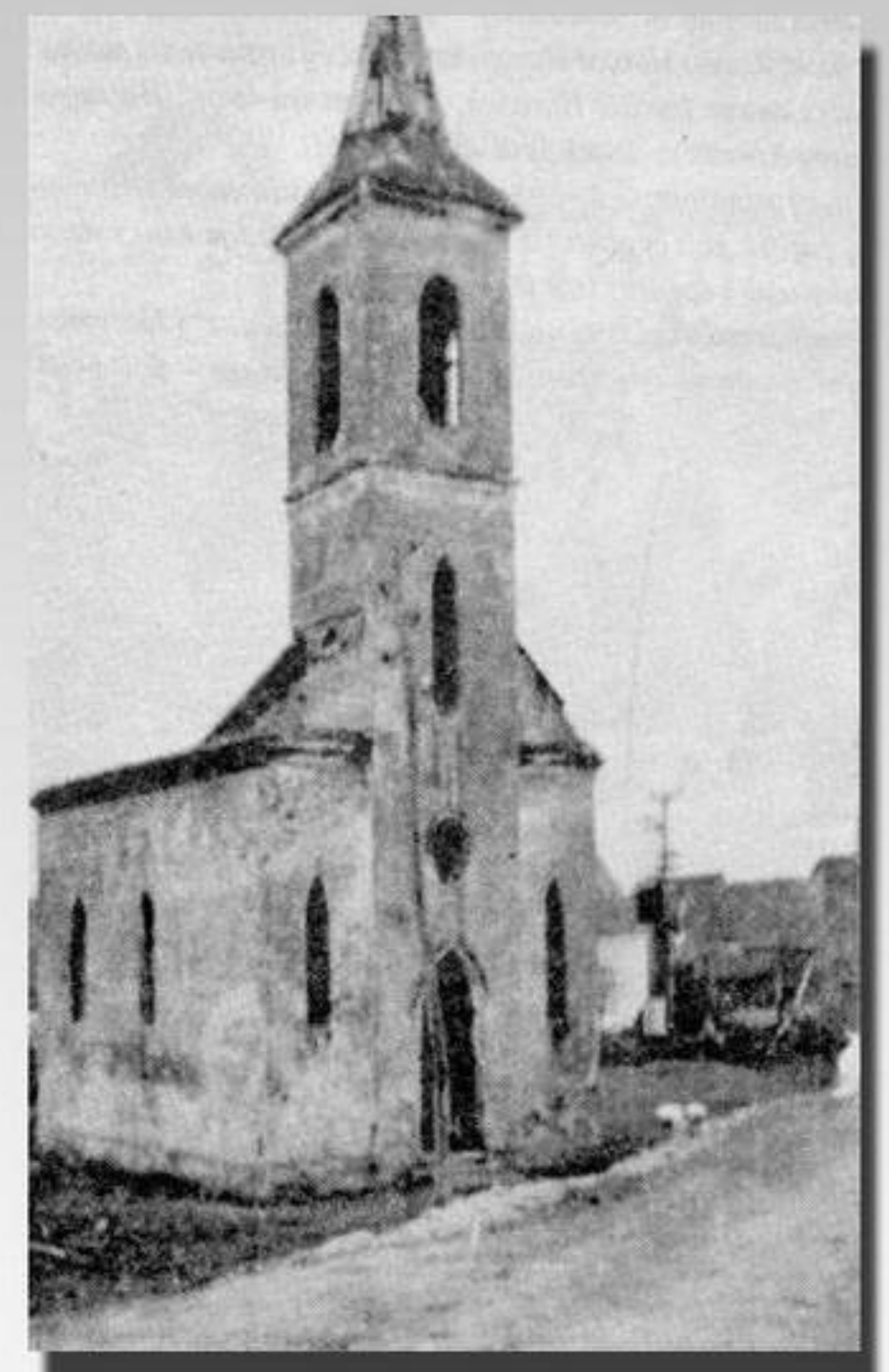
Кореница

Слобоштина

Тење

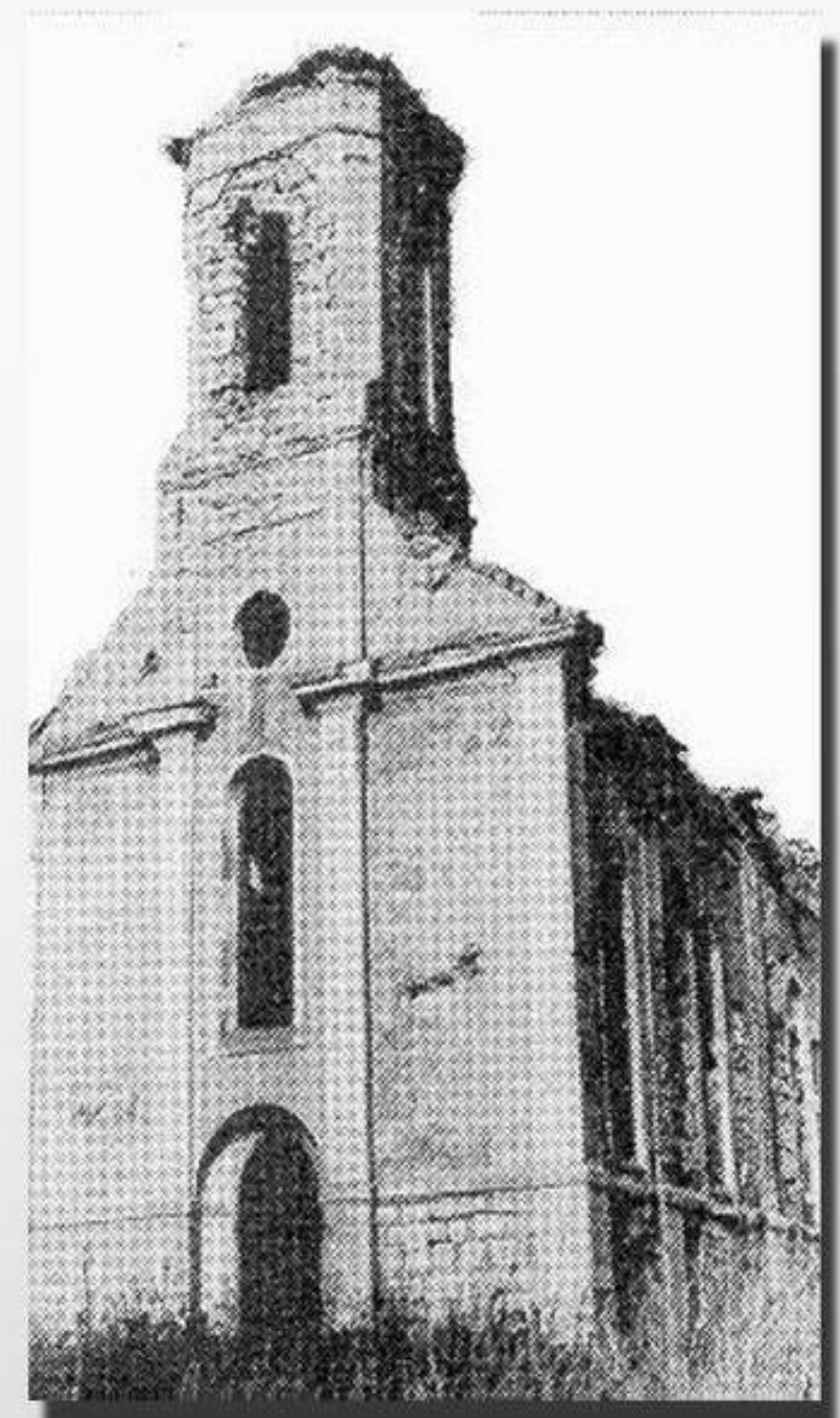
Млака

Петриња

Епископ горњокарловачки
Сава

Мутилић

У Независној Држави Хрватској припадници хрватских постројби усртили су 171 свештенослужитеља Српске православне цркве. Примера ради, само на стра-тиштима на Велебиту мученички су страдали митрополит Петар дабробосански и епископ горњокарловачки Сава и више од 60 свештенослужитеља.

Познато је да је у Независној Држави Хрватској више од 450 храмова Српске православне цркве рушено, пљачкано, паљено и на разне начине оштећено и обесвећено. У њима су, осим осталог, убијали православни народ, најчешће клањем, као што је то био случај у Глини.

Никада није прецизно утврђено колико је штете нането Српској православној цркви без обзира на то да ли је реч о историјским, културним, економским и другим вредностима.

ГОЛГОТА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Политика опраштања и помирења („братство и јединство“), међу народима коју је форсирала Комунистичка партија Југославије током и нарочито после грађанског рата 1941-1945. године допринела је томе да велики број хрватских злочинаца који су учествовали у геноциду над Србима у Независној Држави Хрватској нису били кажњени. Истовремено, бројне усташе и други припадници пораженог ендехазиског режима су побегли тзв. пацовским каналима уз логистичку помоћ Римокатоличке цркве.

Комунистичка Југославија је била подељена на шест република. Хрвати су имали Народну касније Социјалистичку републику Хрватску у којој су Срби, због историјских заслуга, били конститутиван народ. Хрвати, мада су били равноправни са другим народима у заједничкој држави, никад, међутим, нису били задовољни, и тежили су да формирају своју независну националну државу. Након Другог светског рата имали су, поред осталог, покрет крижара састављен од бивших усташа и домобрана, током 70-их година било је више акција терористичких организација. Највећи излив хрватског национализма уследио је током „Хрватског пролећа“ 1971. године. Покрет је започео тобожњим тражењем права на хрватски језик, али се практично залагао за независну хрватску државу. Покрет је захватио готово све делове хрватског друштва.

Сабор Републике Хрватске под покровитељством Хрватске демократске заједнице и Фрање Туђмана укинуо је 21. и 22. децембра 1990. уставну равноправност Хрвата и Срба у Републици Хрватској, која је била установљена 8. и 9. маја 1944. на Трећем заседању ЗАВНОХ-а у Топуском. Непрестано и непосредно подсећање нове хрватске власти на Независну Државу Хрватску била је порука припадницима српском народу шта им се може догодити, па су они у том контексту почели са самоорганизовањем у Книнској крајини.

У грађанском рату од 1990. до 1995. почињени су бројни злочини над Србима (Вуковар, Сисак, Карловац, Госпић, Сплит, Пакрачка пољана, Миљевачки плато, Масленица, Медачки цеп и други). Спроведено је практично и етничко чишћење Срба, посебно у војним операцијама хрватске војске. Највеће по обиму биле су: „Бљесак“ у западној Славонији (мај 1995) и „Олуја“ на готово свим територијама тадашње Републике Српске Крајине (августа 1995).

Хрвати су тако, уз делимично савезништво босанских муслимана и здушну војну подршку НАТО савеза, извршили највећи злочин над Србима убијањем и протеривањем становништва, и тако од „нове“ Хрватске направили готово етнички чисту државу.

За те злочине одговоран је тадашњи хрватски државни и војни врх, али за њих готово нико није одговарао.

У данашњој Хрватској и преостали малобројни Срби су изложени вербалном и физичком насиљу, а што је последица јачања идеологије неоусташтва и неонацизма, али и повлађивања тој идеологији не само од органа хрватске државе већ и од ментора из Европске уније.

**Заседање ЗАВНОХ-а у Топуском 1944.
године, 8. и 9. мај**

...
3. Декларација о основним правима народа и грађана Демократске Хрватске

Хрватски и српски народ имају једнака права, у сваком погледу.

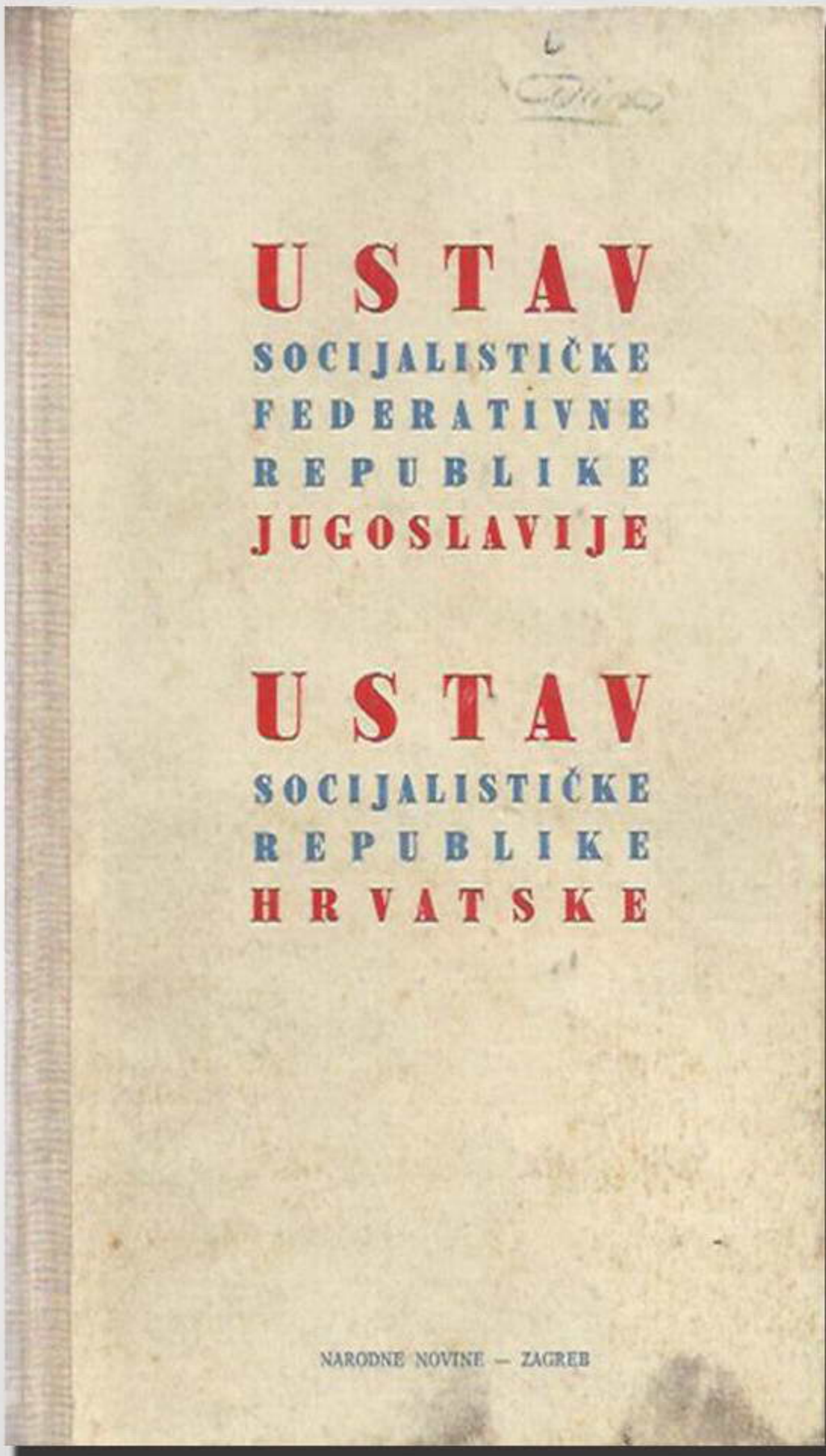
Националним мањинама биће зајамчена њихова права.

Сви грађани у Хрватској су једнаки пред законима без обзира на националност, расу и вјеру.

Жене имају иста права као мушкарци.

Сваком грађанину је зајамчена особна и власничка сигурност. Зајамчено је право власништва.

1
9
4
4

Revolucionarnom borbom radnika, seljaka i svih na prednih ljudi Hrvatske u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji hrvatski je narod, u bratskom jedinstvu sa srpskim narodom u Hrvatskoj i svim narodima i narodnostima Jugoslavije, pod vodstvom radničke klase i Komunističke partije, srušio stari klasni poredak utemeljen na eksploataciji, političkom ugnjetavanju i nacionalnoj neravnopravnosti te time stvorio temelj za slobodan nacionalni, materijalni i kulturni razvoj i za izgradnju socijalističkih društvenih odnosa.

Polazeći od toga da se društveno i političko uređenje Hrvatske temelji na jedinstvenim načelima koja su narodi i narodnosti i radni ljudi Jugoslavije izgradili zajedničkim životom i naporima te ih izrazili u Ustavu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije,

imajući u vidu da su razvojem materijalne osnove zemlje i socijalističkih društvenih odnosa te daljnjim izgrađivanjem odnosa utemeljenih na samoupravljanju i nacionalnoj ravnopravnosti ostvarene bitne promjene u društvenim i političkim odnosima, koje zahtijevaju promjene Ustava Socijalističke Republike Hrvatske od 1963. godine, i da su pojedine odredbe tog ustava već bile izmijenjene 1967, 1969, 1971. i 1972. godine,

u težnji da se učvrste i dalje razvijaju postignute revolucionarne tekovine, da se učvrsti pravo i odgovornost Socijalističke Republike Hrvatske za vlastiti razvoj i razvoj jugoslavenske zajednice kao cjeline, da se osigura daljnji razvoj socijalističkih samoupravnih demokratskih odnosa na putu oslobađanja rada i izgradnje komunističkog društva i da se novim Ustavom Socijalističke Republike Hrvatske, koji pored promjena koje se njime vrše obuhvaća i s njima usklađene odredbe Ustava Socijalističke Republike Hrvatske od 1963. godine i njegovih promjena, učvrsti ustavni sistem na jedinstvenim socijalističkim samoupravnim osnovama, Sabor Socijalističke Republike Hrvatske

donosi:

USTAV

Socijalističke Republike Hrvatske

OSNOVNA NAČELA

I
Hrvatski narod, zajedno sa srpskim narodom i narodnostima u Hrvatskoj, u skladu sa svojim povijesnim, slobodarskim težnjama, izvojevao je u zajedničkoj borbi s drugim narodima i narodnostima Jugoslavije u narodno-oslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji nacionalnu slobodu, vlast radničke klase i radnog naroda te uspostavio svoju državu — Socijalističku Republiku Hrvatsku i na temelju prava na samoodređenje, uključujući i pravo na otcjepljenje i udruživanje s drugim narodima, svojom slobodno izraženom voljom, a radi zaštite svoje nacionalne nezavisnosti i slobode, slobode svih naroda i narodnosti koji žive u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj, osiguranja izgradnje socijalističkog društva i svestranog društvenog i nacionalnog razvoja, uvjeren da je daljnje učvršćivanje bratstva i jedinstva naroda i narodnosti Jugoslavije u njihovom zajedničkom interesu, dobrovoljno se ujedinio s ostalim narodima i narodnostima u Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju, u kojoj, u interesu svakog naroda i narodnosti posebno i svih zajedno, ostvaruje i osigurava:

socijalističke društvene odnose utemeljene na samoupravljanju radnih ljudi i zaštitu socijalističkog samoupravnog sistema;

nacionalnu slobodu i nezavisnost;

bratstvo i jedinstvo naroda i narodnosti;

jedinstvene interese radničke klase i solidarnost radnika i svih radnih ljudi;

moćnosti i slobode za svestran razvoj ljudske ličnosti i za zbližavanje ljudi i naroda i narodnosti, u skladu s njihovim interesima i težnjama na putu stvaranja sve bogatije kulture i civilizacije socijalističkog društva;

ujedinjavanje i usklađivanje napora na razvijanju materijalne osnove socijalističkog društva i blagostanja ljudi;

sistem društveno-ekonomskih odnosa i jedinstvene osnove političkog sistema, kojima se osiguravaju zajednički interesi radničke klase i svih radnih ljudi te ravnopravnost naroda i narodnosti;

udruživanje vlastitih stremjenja s naprednim težnjama čovječanstva.

II

Socijalističko društveno uređenje Socijalističke Republike Hrvatske temelji se na vlasti radničke klase i svih radnih ljudi te na odnosima među ljudima kao slobodnim i ravnopravnim proizvođačima i stvaralocima, čiji rad služi isključivo zadovoljavanju njihovih osobnih i zajedničkih potreba.

Osnovu tih odnosa čini društveno-ekonomski položaj radnog čovjeka, koji mu osigurava da, radeći sredstvima u društvenom vlasništvu i oduktujući neposredno i ravnopravno s drugim radnim ljudima u udruženom radu o svim poslovima društvene reprodukcije u uvjetima i odnosima međusobne ovisnosti, odgovornosti i solidarnosti, ostvaruje svoj osobni materijalni i moralni interes i

1
9
7
4

„Srbe u Hrvatskoj treba proglasiti hrvatskim građanima i nazvati ih pravoslavnim Hrvatima. Treba zabraniti odrednicu pravoslavni Srbin!“

Franjo Tuđman, veljača 1990.

„Srbi mogu odnijeti u Srbiju samo blato koje su donijeli na opancima!“

Stjepan Mesić, 16. kolovoz 1990.

1
9
9
0

У ПОЗАДИНИ ДОГАЂАЈА

РАСПЛИЋЕ СЕ „ДРНИШКИ СЛУЧАЈ“ И УСТАШКИ СЦЕНАРИО ПОЧЕТКА НОВЕ ЛИКВИДАЦИЈЕ СРПСКОГ НАРОДА

КРВОПРОЛИЋЕ БИЛО — ЗАПОВЕСТ!

● Милорад Грубач, командир милиције у Кишину између 20. и 21. августа ● Седмдесетак крену и оружјем нападну Кланац код Карабинима и то из руку „другог ешалона“ како је Анте Бујас слагао милиционере ухапшен Рашковић и група официра ЈНА

На тзв. дрнишки случај — реч је о одбијању 70 милиционера да крену у напад на Кишину — и после детаљног исказа командира Милорада Грубача на конференцији за штампу у Кишину, још није стављена тачка. Део милиционера данашња доказује да је умало дошло до међусобног обрачуна унутар станице јавне сигурности Дрнш, а један од непосредних актера тог случаја, секретар СУП Шибеника, Анте Бујас, из дана у дан то негира.

Зашто су дрнишки милиционери баштали оружје?
Грубач је у четвртак у Кишину рекао како је секретар шибенског СУП Бујас окупљеним командирима водова и одвео га те ноћи дословно саопштио:

— Председништво Југославије донело је одлуку да се киниски догађаји стављају ван закона. Јован Рашковић је ухапшен, Бабић је у бекству, а морује да га је и он до сада ухапшен. (Реч је о др Милану Бабићу, председнику Српског цира ЈНА)

● Бујас подметнуо злочин

БУЈАС је даље рекао да ће киниски милиционери бити суспендовани за везања, те да је ЈНА добила наређење од Председништва СФРЈ да заједно са милицијом пробије барикаду и поине хапсита људе. Ошто је мислио на организаторе киниског отпора, у полицији и војници.

— Ја сам одмах проценио да ће доћи до правог крвопролића, и да ће народ одговорити лудавим из сваке куће — рекао је новинарима командир Грубач. — Бујасу сам рекао да то не радимо, биће крви, биће зла. Кланац ће постати кланица.

Милорад Грубач је рекао да је он опали пушку и да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

Грубач је рекао да је он и остали милиционери кренули у напад на Кланац.

ЖРТВЕ ИЗ ВУКОВАРА 1991.

Од маја до новембра 1991. у Вуковару и Борову насељу је преко 200 цивила убијено од стране ЗНГ, МУП-а Хрватске и „мерчеповаца“. Овде су само неки од њих набројани: Миладен Мркић, Љубан Вучинић, Жељко Паић, Стеван Инић, Ана Лукић, Даринка Грујић, Јован Јаковљевић, Породица Павловић.

Ратко Младић, командант Книнског корпуса ЈНА

Вукашин Шошкоћанин, командант Борова села

Жељко Ражнатовић Аркан

Ђорђе Божовић Гишка

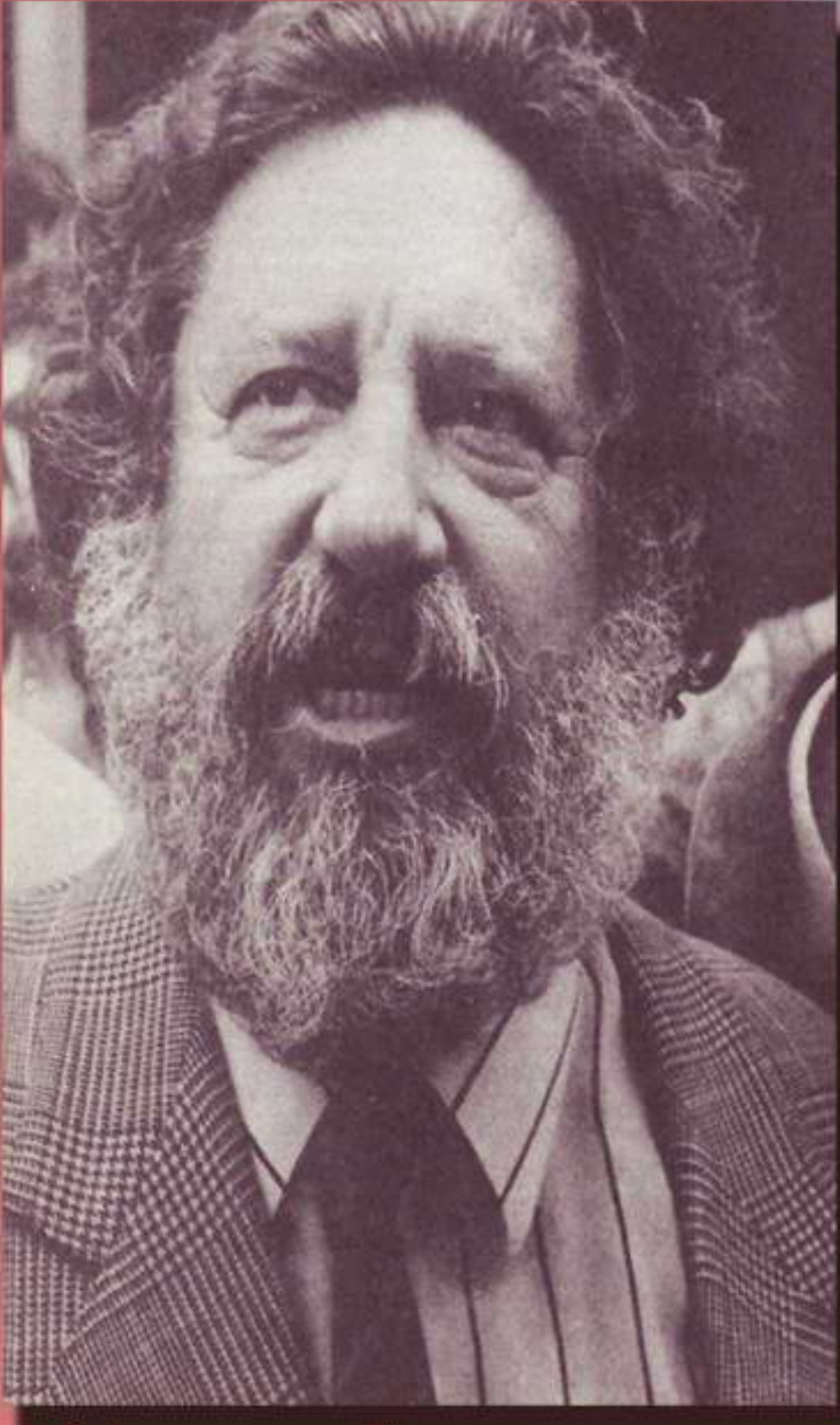

Добровољци

Капетан Драган

ПОЧЕТАК РАТА

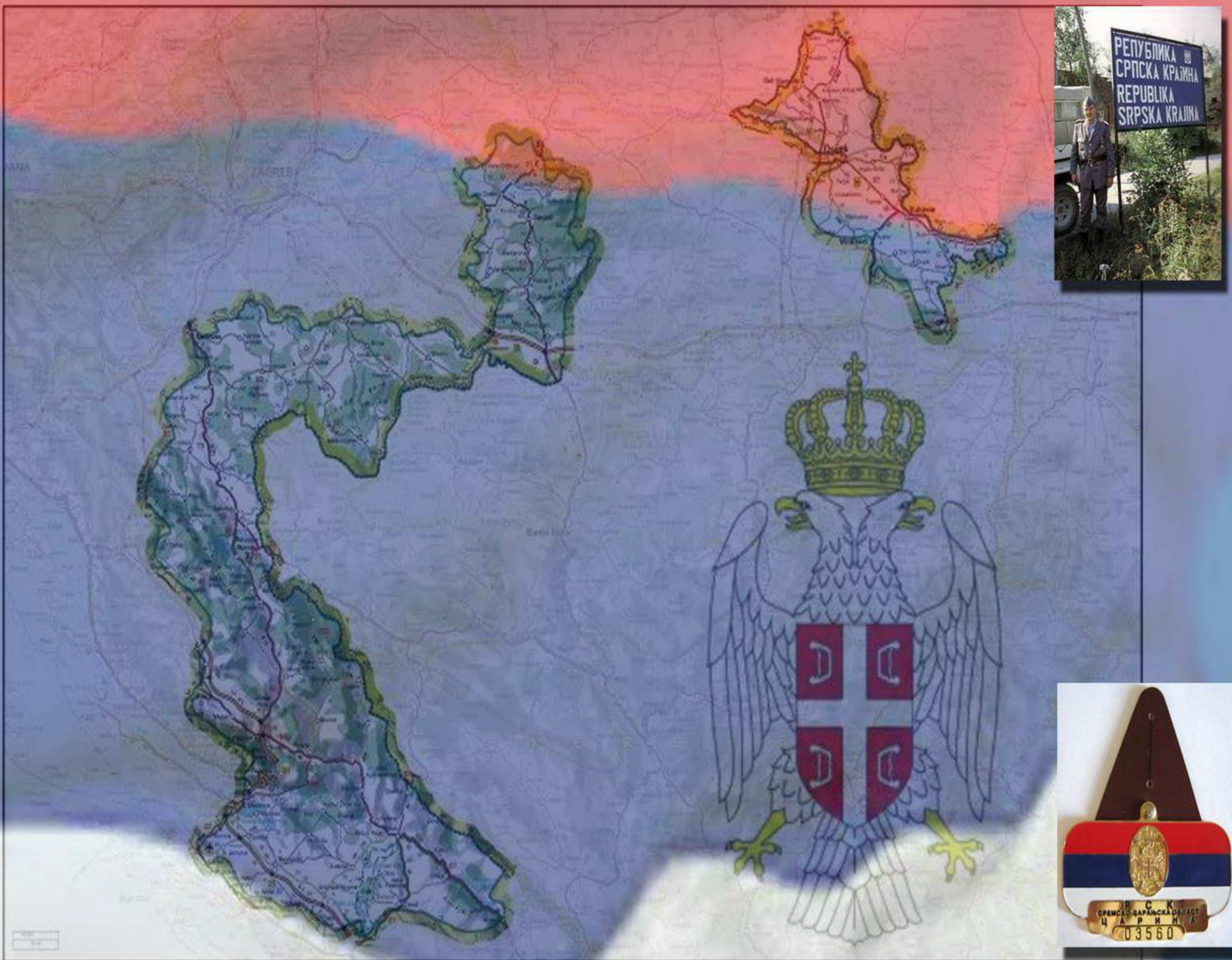

Јован Рашковић, први председник Српске демократске странке

Милан Бабић, први председник Српске Аутономне Области Крајина

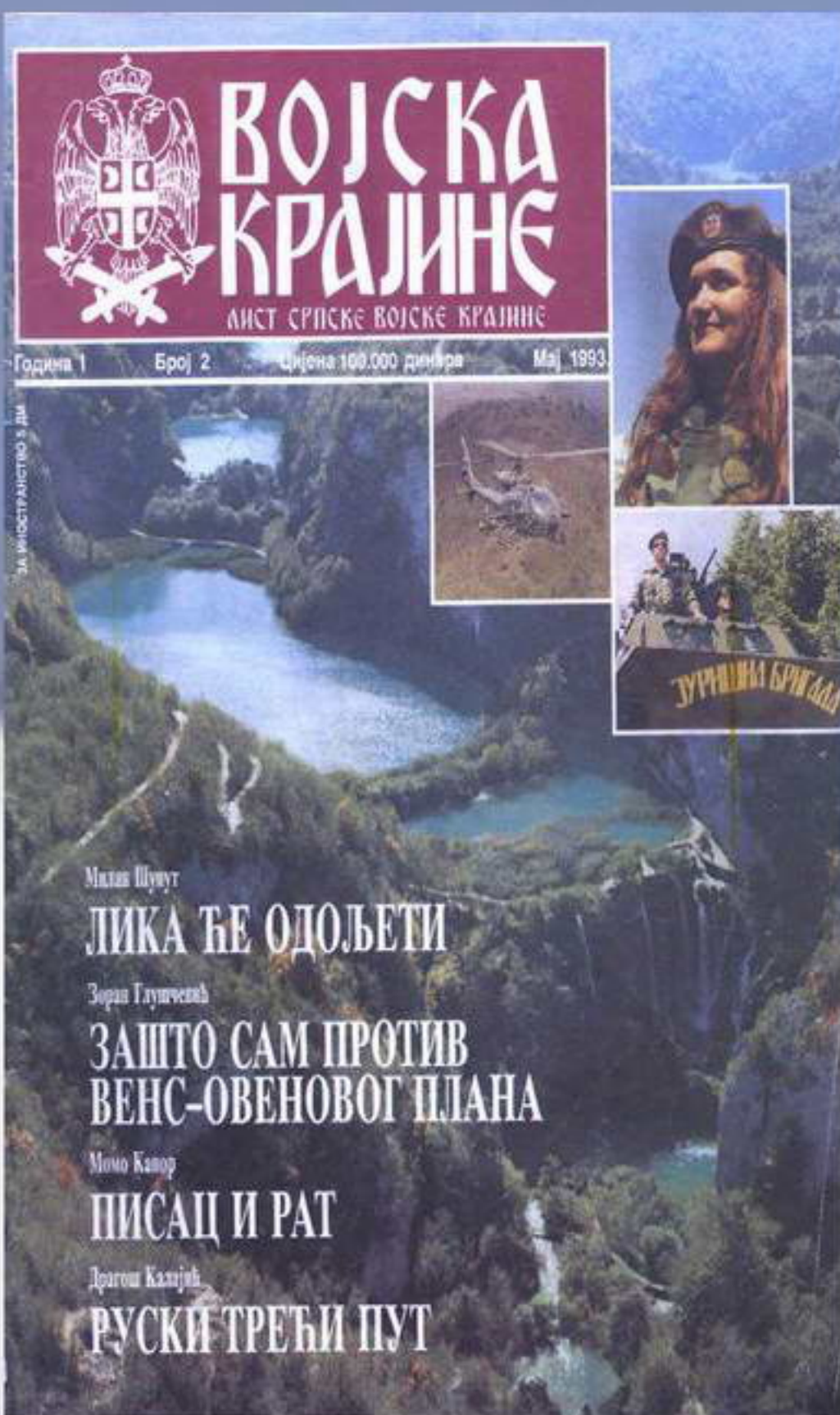
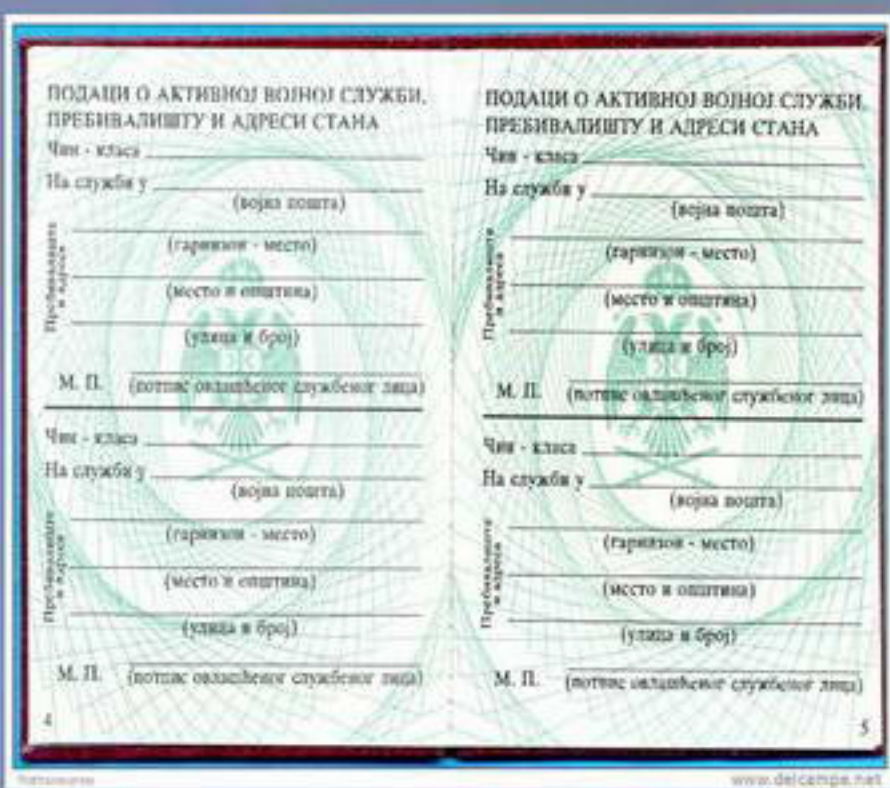
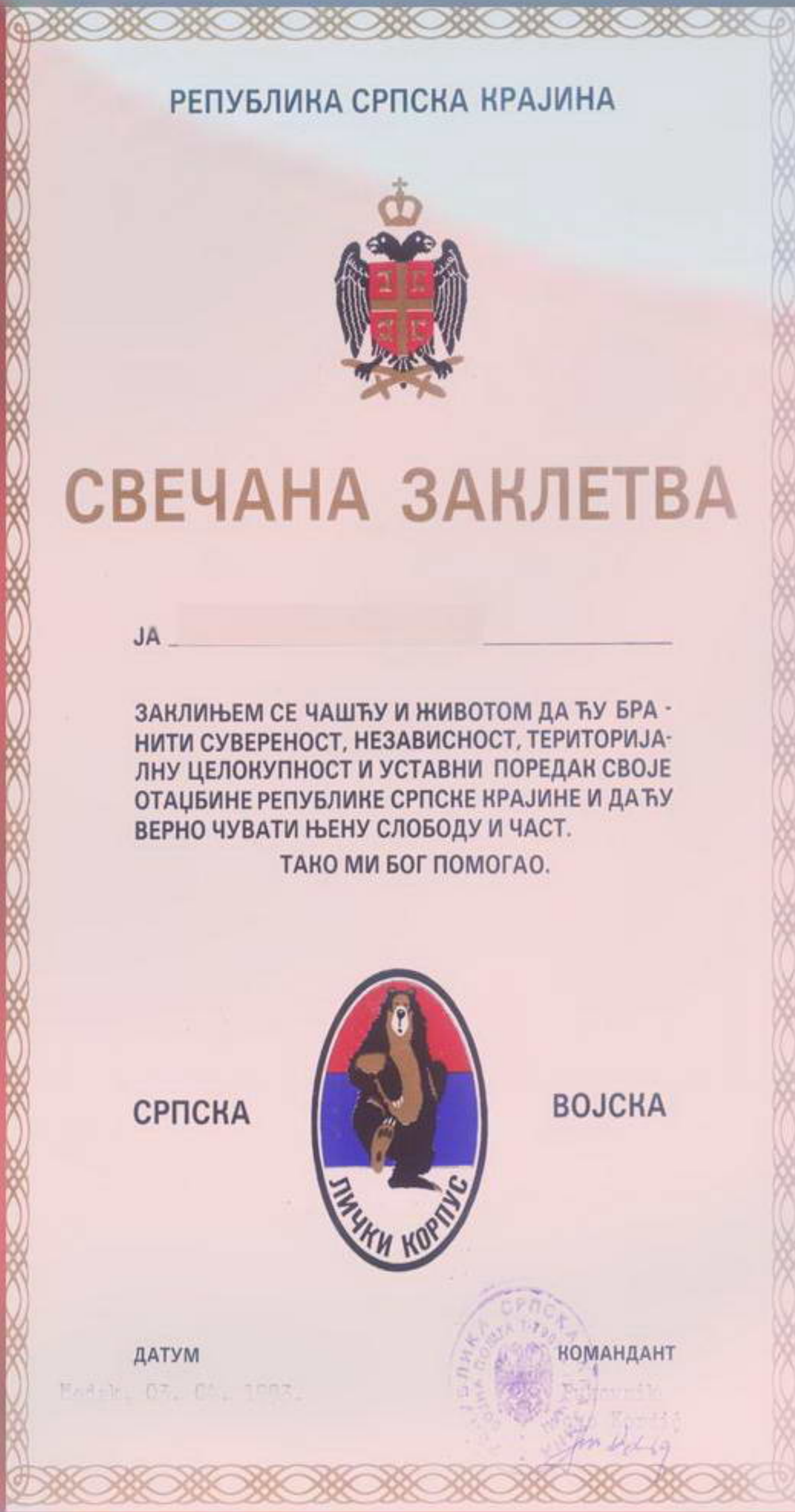
РЕПУБЛИКА СРПСКА КРАЈИНА

Општине РСК: Бели Манастир, Бенковац, Војнић, Вргинмост, Вуковар, Глина, Грубишно Поље, Грачац, Даљ, Дарувар, Двор, Дрниш, Доњи Лапац, Книн, Кореница, Костајница, Крњак, Мирковци, Обровац, Окучани, Пакрац, Петриња, Плашки, Подравска Слатина, Слуњ, Српска Општина Задар, Цапраг, Тења

ДРЖАВА

Генерал Миле Мркшић

Генерал Миле Новаковић

Генерал Милан Челекетић

СРПСКА ВОЈСКА КРАЈИНЕ

МИЛИЦИЈА КРАЈИНЕ

Корански мост, Карловац, 21. септембар 1991.

После предаје 15 војника Југословенске народне армије (ЈНА) 21. септембра 1991. припадници хрватских оружаних постројби убили су 13 њих, а двојицу тешко ранили.

Госпић, јесен 1991.

Припадници хрватских снага су у јесен 1991. године, посебно у октобру, у Госпићу и околним местима хапсили српске цивиле по њиховим кућама и становима и ликвидирали их на разним местима. У том периоду убијено је најмање 123 особа српске националности. Крајем децембра исте године припадници Југословенске народне армије пронашли су 24 угљенисана леша у зони раздвајања сукобљених страна, од којих је 19 идентификовано и сви су били српски цивили из Госпића.

Пакрачка пољана, 1991-1992.

Масовне ликвидације Срба у Марином селу и Пакрачкој Пољани почеле су 9. октобра 1991, када је у тим насељима створено више мањих логора смрти. У периоду од 11. октобра 1991. до 29. марта 1992. године у тим логорима ликвидирао је више од 300 људи, углавном цивила српске националности. Већина убијених потиче из западнославонских насеља, као и са територија општина Гарешница, Кутина, Бјеловар и Загреб. Сва та насеља налазила су се изван подручја у којима се српско становништво оружјем супротставило насиљу хрватских оружаних формација.

Сисак, 1991-1992.

Две јединице хрватске специјалне полиције „Ханцар дивизије“ убиле су (према непотпуним подацима) више од 611 цивила из Сиска и околних насеља, од којих 595 Срба, 14 Хрвата и два Муслимана, то јест 120 жена и 491 мушкарца.

Неке од жртава су пронађене пресечених гркљана у реци Сави, неке су убијене пред својим кућама или на другим локацијама, али за већину се, нажалост, ни данас не зна где се налазе њихови посмртни остаци.

Лора, Сплит, 1992-1997.

У бившој Југославији, Лора је била чувена ратна лука у Сплиту. Након што су хрватске снаге почетком 1992. преузеле објекат и претвориле га у логор за масовно уништавање, започела су систематска и непрестана садистичка иживљавања над затвореницима других нација, а највише грађанима српске националности. У тај логор довођени су заробљени цивили и војници са подручја Босне и Херцеговине, српски цивили из Сплита и околних места, а у мањем броју и заробљени војници и цивили са подручја тадашње Републике Српске Крајине. Логор је „радио“ све до августа 1997. године.

ВЕЛИКИ ЗЛОЧИНИ

Миљевачки плато, 21. јун 1992.

Прва агресија Републике Хрватске на Републику Српску Крајину, након што је УНПРОФОР преузео улогу заштитних снага на њеном подручју, извршена је код села Миљевци код Дрниша.

У нападу је масакрирано 40 припадника Милиције Крајине и неколико њих заробљено. Тела масакрираних Срба су бацили у јаме безданке. Два месеца након тога, снаге УНПРОФОР-а омогућиле су вађење тела и предају српској страни. Колико су тела била измасакрирана најбоље илуструје чињеница што патолози нису могли саставити ни једно тело.

(Извор: Документационо информациони центар „Веритас“)

Масленица – Равни Котари, 22. јануар 1993.

У другој агресији хрватских оружаних снага на јужне делове Крајине, у Равним Котарима, највише су страдала три српска села: Ислам Грчки, Кашић и Смоковић, као и Срби из етнички мешовитих села Мурвица, Црно, Земуник Горњи, Пољица и Ислам Латински.

Погинуло је 348 војника Српске војске Крајине и цивила, а у збеговима је умрло 165 цивила. Осам особа се још увек води на листи несталих.

(Извор: Документационо информациони центар „Веритас“)

Медачки цеп, 9. септембар 1993.

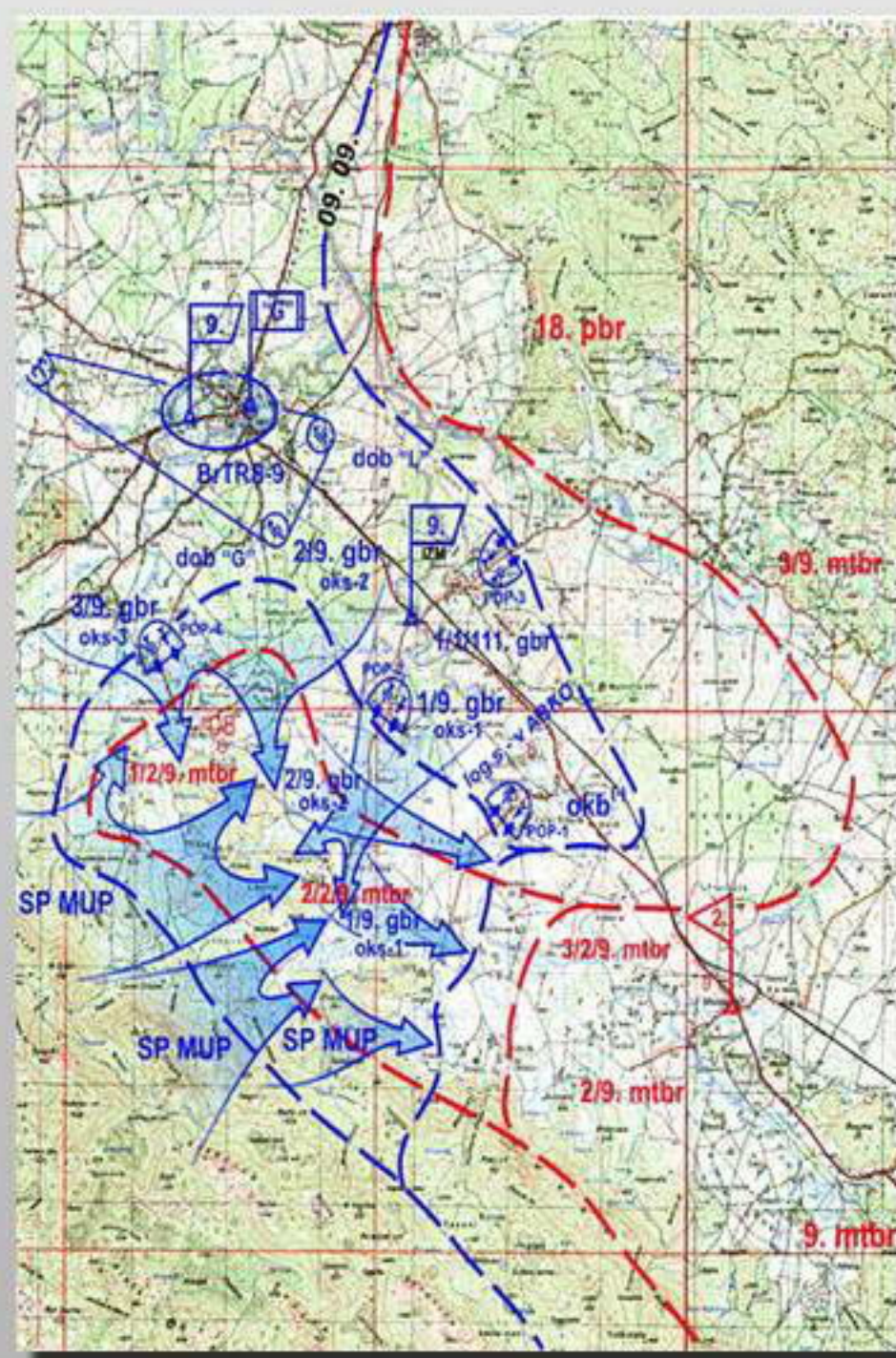
Операција „Медачки цеп“ била је трећи напад од када је подручје Републике Српске Крајине стављено под заштиту УНПРОФОР-а.

Према непотпуним подацима, у нападу је убијено 72 људи, међу њима највише стараца и жена.

Села Дивосело, Читлук и Почитељ савњена су са земљом.

Заробљено је 10 српских војника, којима су убрзо пресуђене максималне затворске казне.

(Извор: Информативно документациони центар „Веритас“)

ВЕЛИКИ ЗЛОЧИНИ

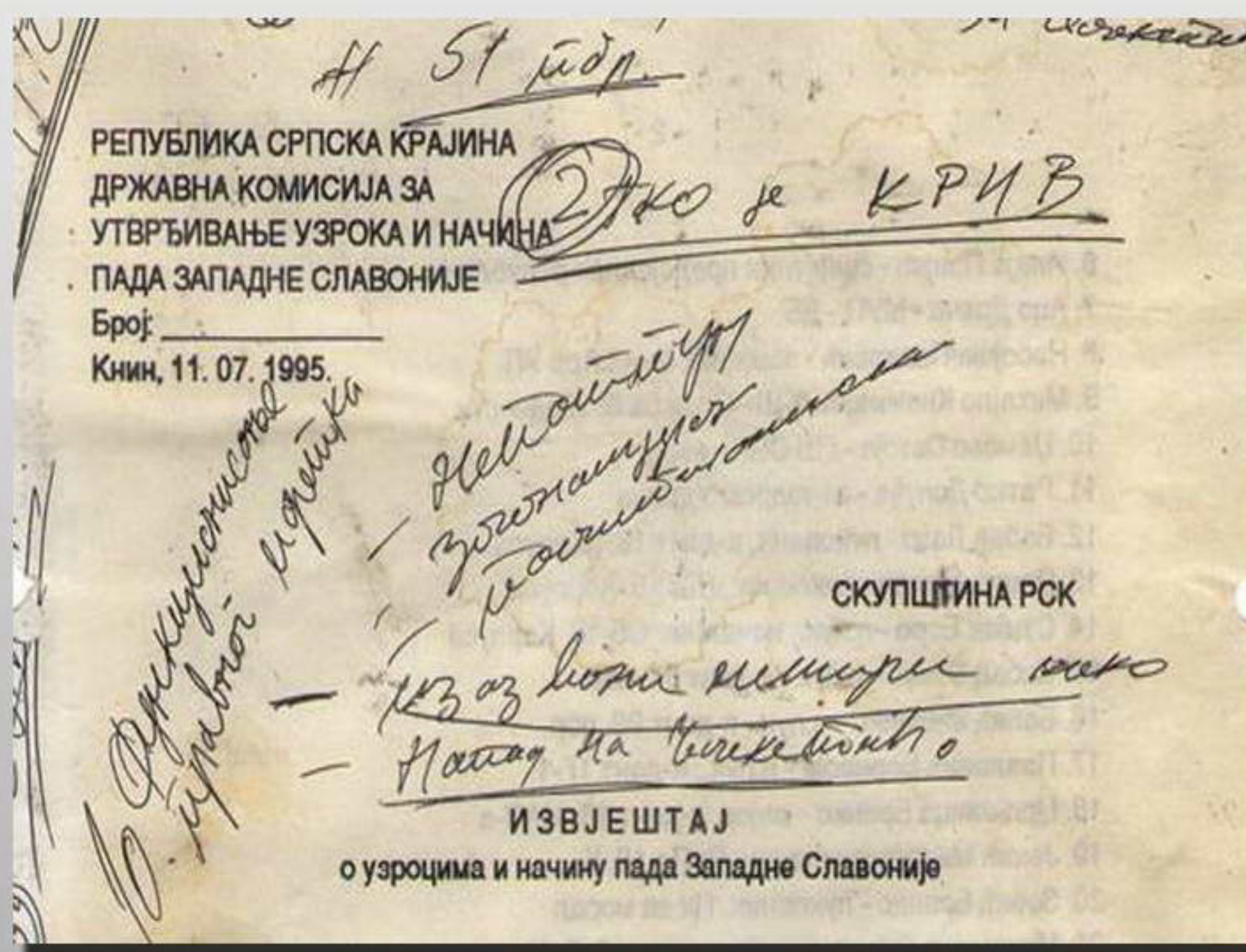
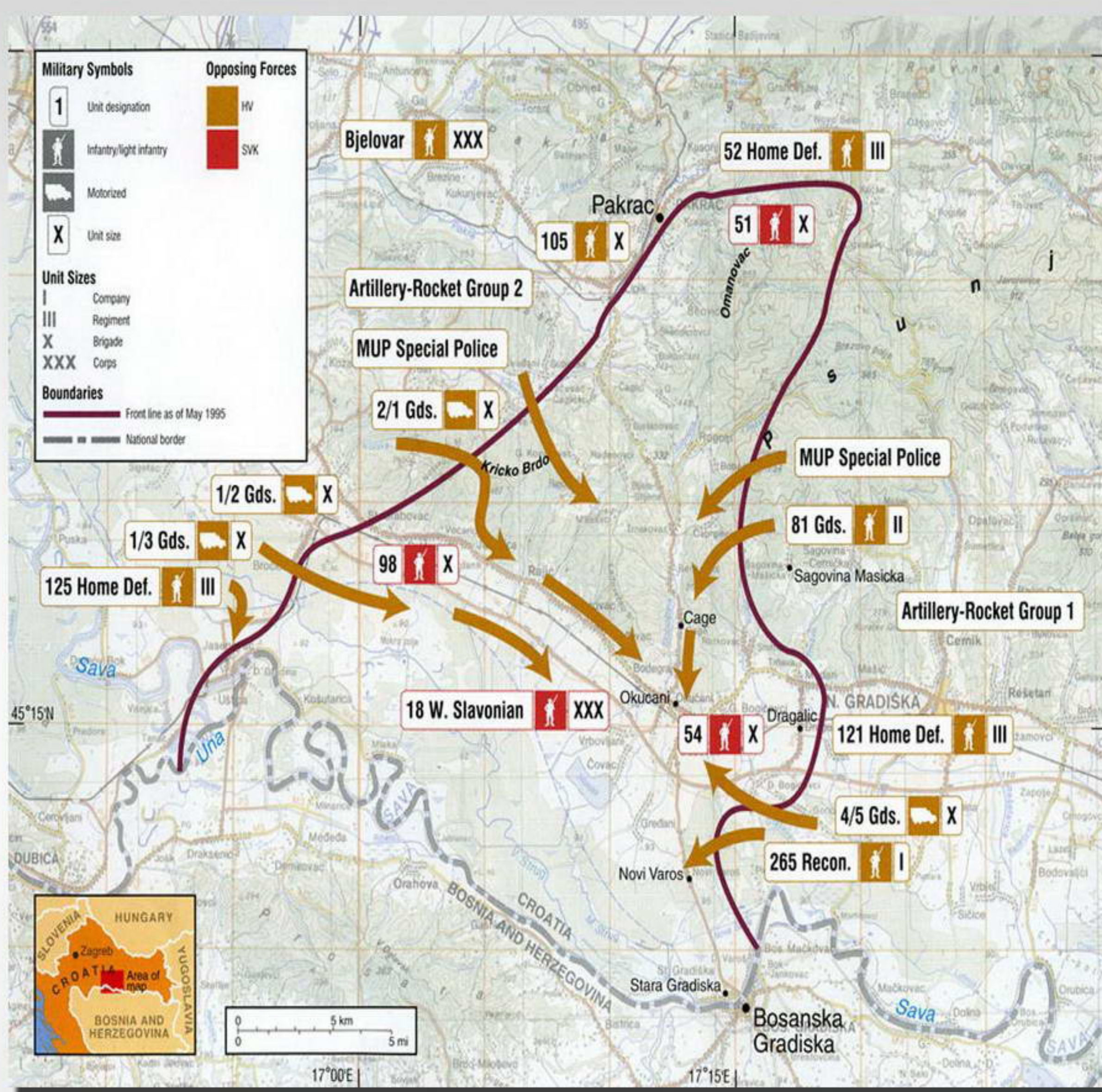
„Бљесак“, 1-2. мај 1995.

Војна операција хрватских и америчких стратега названа „Бљесак“ извршена је 1. и 2. маја 1995. на делу Западне Славоније, који је био у саставу Републике Српске Крајине. Тада је насилно протерано српско становништво с тог подручја, један број цивила је похапшен, а један број њих је убијен.

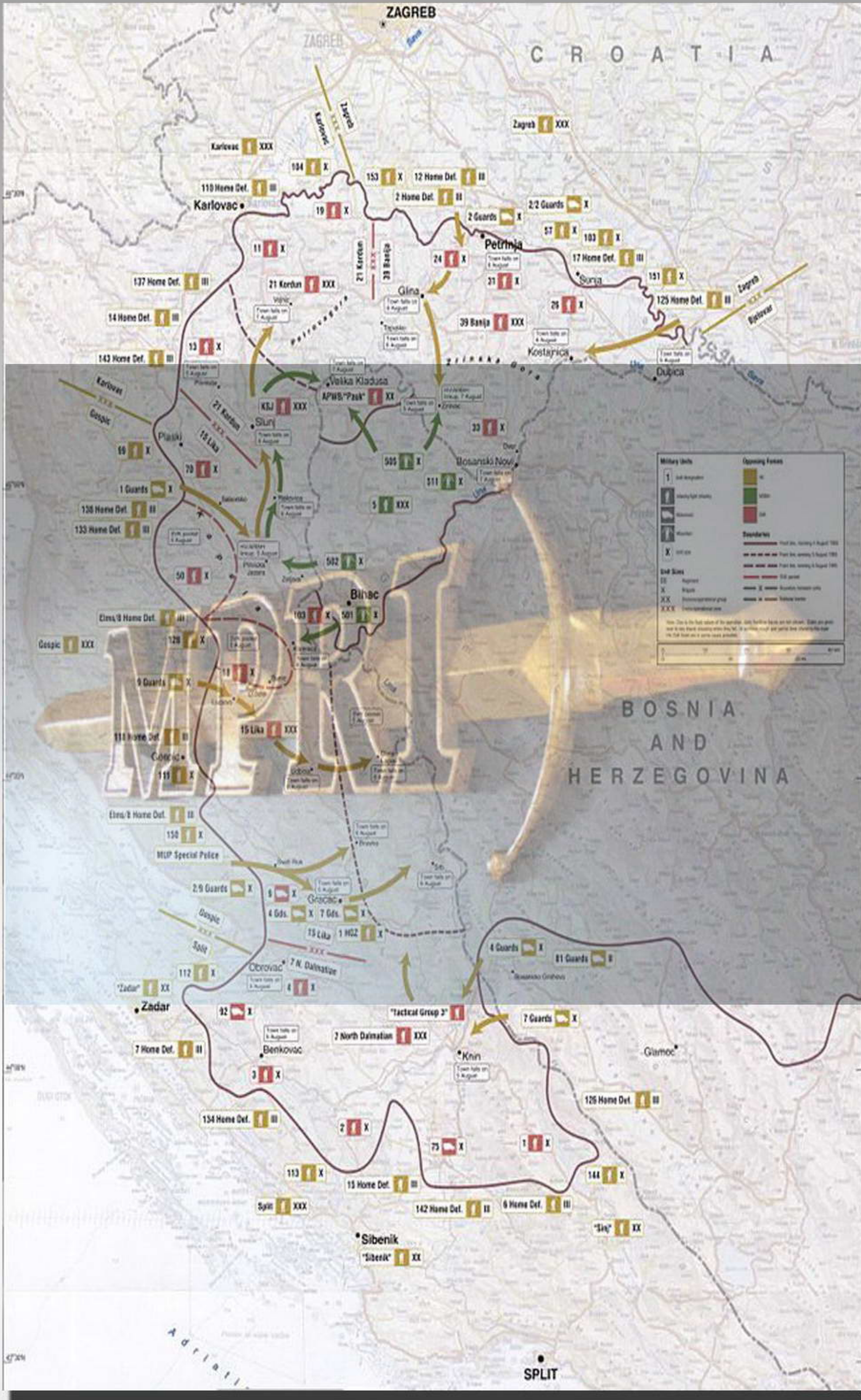
Према непотпуним подацима, за само 36 сати је убијено или нестало 283 људи, од којих 57 жена и деветоро деце.

Регистровано је укупно 1.095 жртва западнославонских Срба у рату 1991-1995. године, од којих се још 642 њих воде као нестали.

(Извор: Документационо информациони центар „Веритас“)

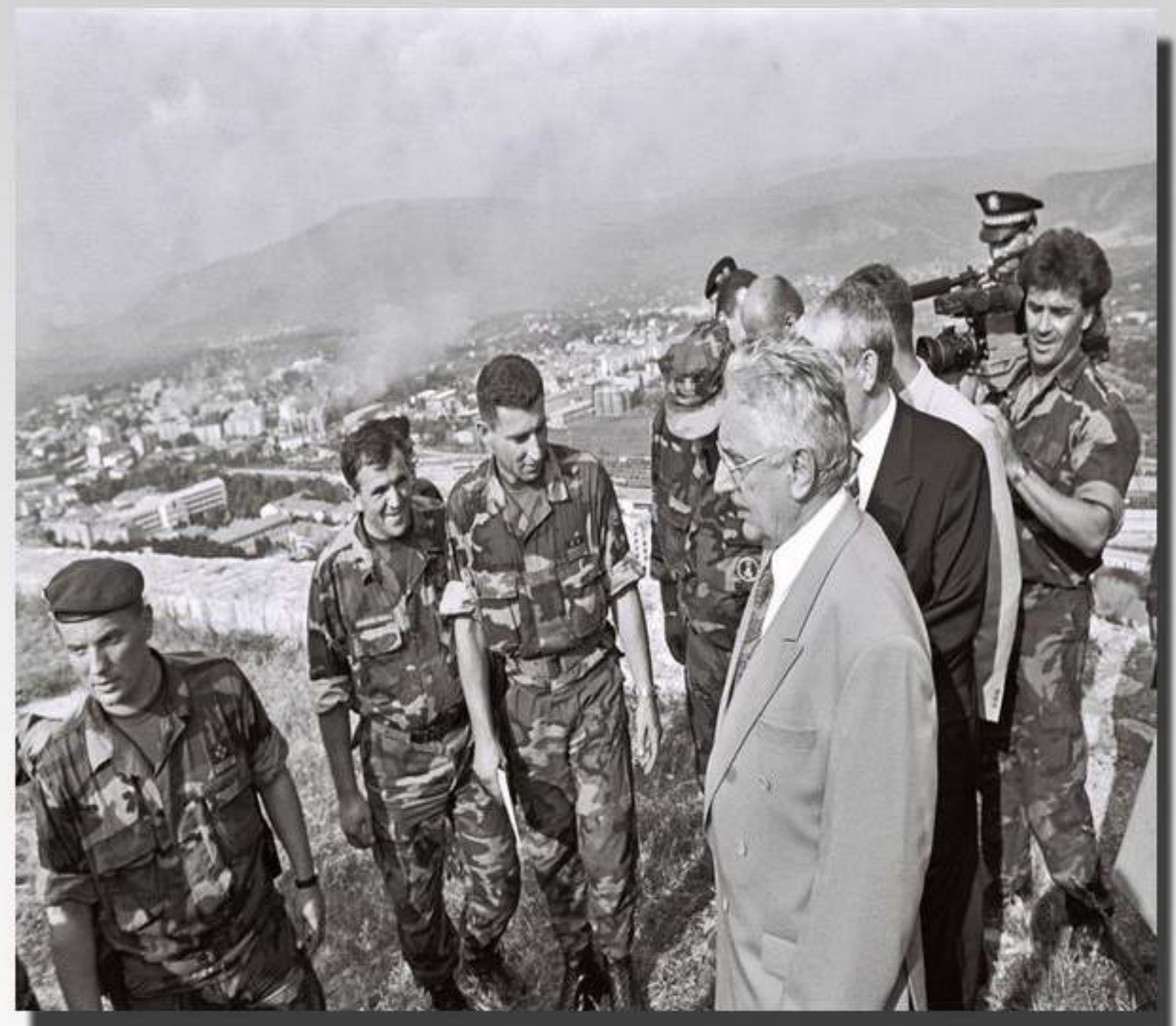
ВЕЛИКИ ЗЛОЧИНИ

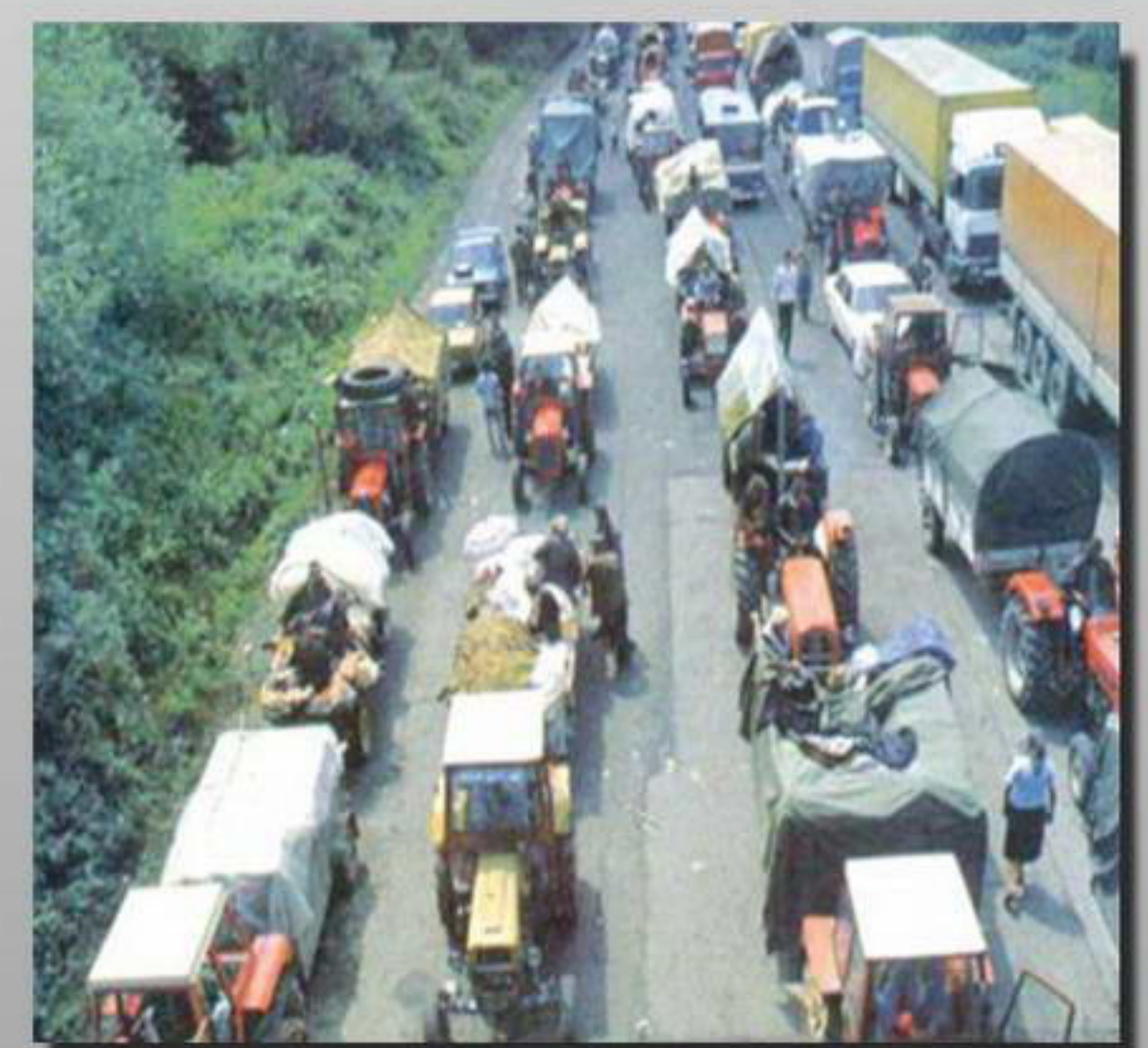
Operativni stožer za oluju

 Franjo Tuđman vrhovnik	 Gojko Šušak ministar obrane	 Zvonimir Červenko načelnik Glavnog stožera	 Zborno područje Bjelovar zapovjednik Luka Đtanko pravac Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica, Dvor na Uni	 Operativni pravac Ogulin-zapadna Bosna zapovjednik Marijan Mareković
 Pavao Miljavac pomoćnik načelnika	 Vinko Vrbancić pomoćnik načelnika	 Davor Domazet-Lošo načelnik Obrambenih uprava	 Zborno područje Zagreb zapovjednik Ivan Basarac	 Zborno područje Gospić zapovjednik Miro Horac pravac Velebit
 Imra Agolčić zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva	 Ivan Tolj načelnik Političke uprave	 Petar Šilpellić (od drugog dana Oluje) pravac Banovina	 Zborno područje Karlovac zapovjednik Miljenko Crnjac pravac Kordun	 Specijalna policija zapovjednik Mladen Markac pravac Velebit
				 Zborno područje Split zapovjednik Ante Golovina pravac Knin

НАЈВЕЋИ ЗЛОЧИН

ХРВАТСКА ВОЈСКА У КРАЈИНИ

ПРОГОН

ПРОГОН

ДЈЕЦА У ЕГЗОДУСУ

Последице „Олује“, август 1995.

Агресија хрватске војске, уз одобрење и велику подршку САД и НАТО, и у садејству са снагама ХВО и Армије БИХ на западни део Републике Српске Крајину (Северна Далмација, Лика, Кордун и Банија), довела је до катастрофе каква готово да није запамћена у новијој историји.

Према непотпуним подацима, тада је између 220.000 и 230.000 жена, деце, цивила и војника протерано и они су у колонама (збеговима) пребегли на просторе које је контролисала Војска Републике Српске у Босни и Херцеговини и у Републику Србију...

До 31. јула 2015. верификовано је 7.210 погинулих и несталих особа с подручја Републике Хрватске и бивше Републике Српске Крајине, углавном српске националности (и један мањи број припадника других националности, који су живели или ратовали са Србима у Крајини). Међу њима је: 6.165 мушкараца и 1.045 жена, односно 2.693 цивила, 4.331 војника и 186 полицајаца.

Према попису становништва из 1991. у Хрватској је живело 581.663 Срба, а 2011. у тој држави је остало 186.663 Срба.

За време последње деценије XX века у српским насељима у Хрватској разорено су 24.752 куће и 12.341 објекат у домаћинству; уништено је 78 православних цркава, 920 споменика, 167 индустријских погона, оскрнављено је или уништено и 181 гробље; оштећено или разорено око 1.300 других објеката (складишта, занатске радње, угоститељски објекти, трговачке радње)...

(Извор: Документационо информациони центар „Веритас“)

Jutarnji list

Kolektiva.

Vijesti | Komentari | Sport | Vita | J2 | Spektakli | Kultura | Fotogalerije

TOP TEME | Hrvatska | Domovinski rat | Jadranka Kosor | Milorad Pupovac | svijet | kultura | Vlada | prosvjedi | film | glazba

GDJE SAM? Naslovnica » Vijesti » Magazin
» Srbi su 1931. činili 18,5% stanovništva Hrvatske, 1948. bilo ih je 14,4 %, prije 20 godina 12,2%, a danas 4,5%

ETNIČKO ČIŠĆENJE?

Srbi su 1931. činili 18,5% stanovništva Hrvatske, 1948. bilo ih je 14,4 %, prije 20 godina 12,2%, a danas 4,5%

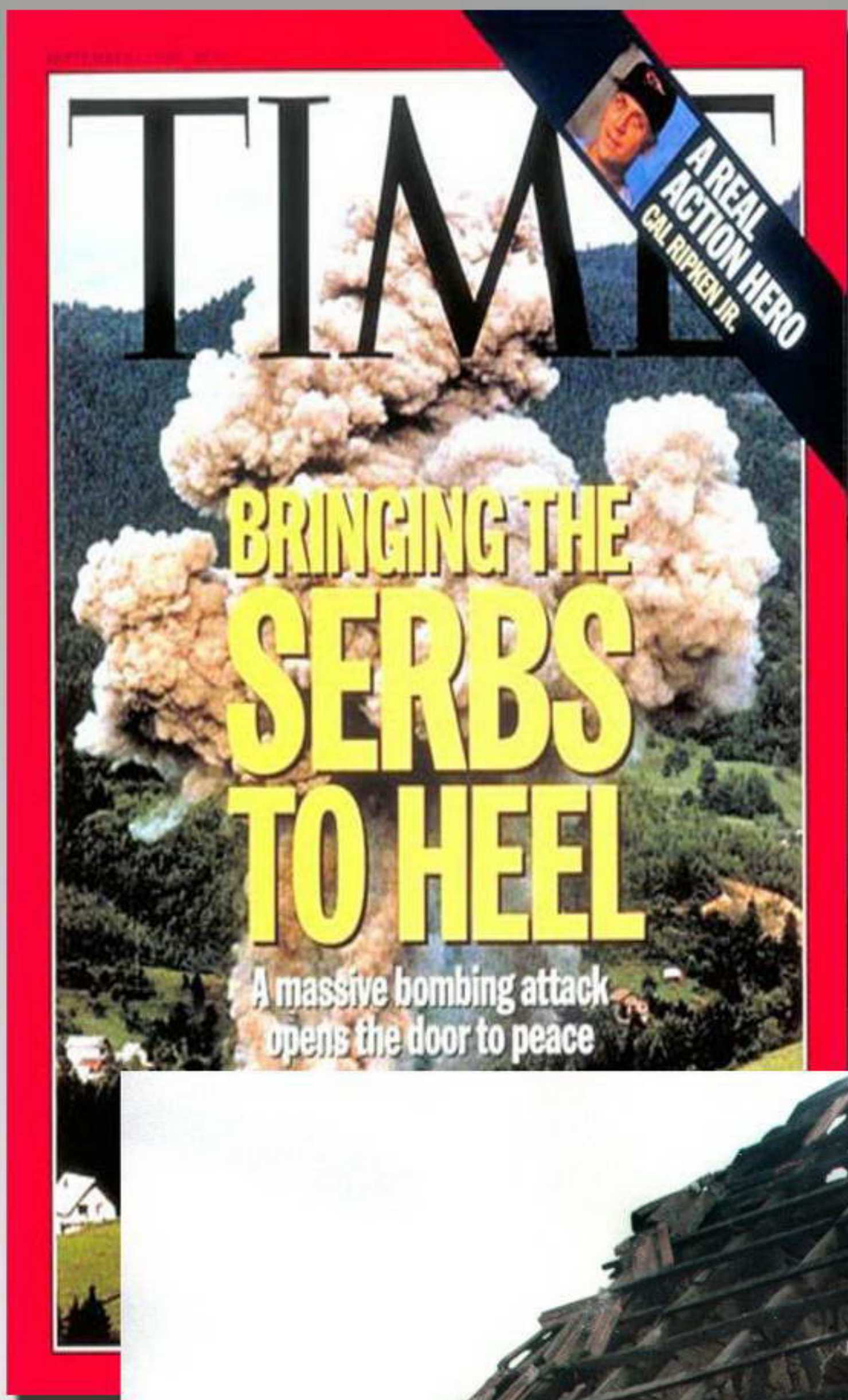
Autor: Inoslav Bešker | Objavljeno: 07.05.2011

Demografija se bazira na statistici, statistika na matematici, popisi stanovništva na aritmetici - a aritmetika je odviše egzaktna da bi dopuštala borbu mišljenja. Etničko 'čišćenje' je višekratna praksa u Hrvatskoj

Preporučiti | 679 recommendations. Registriraj se to see what your friends recommend.

ZAGREB - Predsjednica hrvatske Vlade i Hrvatske demokratske zajednice.

- Hrvatska
- Svijet
- Crna kronika
- Novac
- Zagreb
- Znanost
- Bizzar

Од почетка разбијања СФР Југославије 1990. и грађанског рата који је трајао до 1995. године, НАТО је третирао Србе као непријатељску страну. Почело је, поред осталог, октобра 1992. проглашењем зоне забрањеног лета изнад Босне и Херцеговине, наставило се 9. августа 1993. одлуком да НАТО има право на операције удара на положаје Војске Републике Српске, а окончано 9. фебруара 1994. одлуком о бомбардовању. Прва таква операција извршена је већ 28. фебруара на аеродром Удбина у тадашњој Републици Српској Крајини, потом 10. и 16. априла бомбардовањем око Горажда, 5. августа око Кисељака, 22. септембра и 21-23. новембра око аеродрома Удбине и Двора (синхронизовано са регуларном хрватском војском, Хрватским вијећем обране и муслиманским Петим корпусом из Бихаћа), маја 1995 бомбардовањем складишта Војске Републике Српске, па 2. јуна, 30. август-20. септембра...

НАТО је бомбардовао положаје Српске војске Крајине 4. августа 1995. уништивши центре везе, радаре, ПВО системе, командна места, репетиторе Телевизије Крајине, омогућивши хрватској војсци да уништи Републику Српску Крајину и протера више од 250.000 Срба...

У операцијама бомбардовања најчешће су учествовали авиони САД, потом Француске, Велике Британије, Холандије, Шпаније, Турске, Немачке, Италије...

Ниједан припадник НАТО никада није одговарао за ратни злочин.

НАТО ПРОТИВ СРБА

XPBATCKA 2015.

„Само пази на се и добро чувај душу своју, да
незаборавиш онијех ствари које су видјеле
очи твоје, а да не изиду из срца твојега докле
си год жив, него да их обзнаниш синовима
својим и синовима синова својих.“
(Пета књига Мојсијева, 4 : 9)

ЗЛОЧИНИ И СЈЕЋАЊЕ (СТРАДАЊЕ СРБА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ)

Аутори поставке:

Ненад Антонијевић
Вељко Ђурић Мишина

На изложби је коришћен материјал:
са Интернет сајтова
Републичке организације породица
заробљених и погинулих бораца и несталих
цивила Републике Српске

Организатор изложбе:

КОАЛИЦИЈА УДРУЖЕЊА ИЗБЈЕГЛИЦА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
KOALICIJA UDRUŽENJA IZBJEGLICA U REPUBLICI SRBIJI
COALITION OF REFUGEE ASSOCIATIONS IN THE REPUBLIC OF SERBIA

После договора политичких представника хрватског и муслиманског народа о изласку Босне и Херцеговине из Југославије, а без пристанка српске стране, и признања те сецесије од појединих европских држава, започео је рат. Сећање на велики злочин у Независној Држави Хрватској 1941-1945. године допринело је да се српски народ супростави још једном надолазећем злу.

Историја је показала да је рат имао различите фазе у којима су на почетку учесници били припадници три супростављене стране, а касније, по америчком диктату о савезу хрватске и муслиманске војске, две.

На самом почетку рата најпре је страдало ратно право.

У рату није било невиних страна па се догодила општа трагедија у којој су посебан негативан печат дали припадници разних паравојних па и војних формација чинећи злочине над цивилима: хапшења, привођења, заробљавања, мучења, убијања, силовања, сакаћења... све то уз непоштовање ратних конвенција.

Злочини су најчешће почињали незаконитим хапшењем људи по становима у градовима, потом њиховим одвођењем и убијањем на разним местима, затим опкољавањем – најчешће на православне празнике – мањих сеоских насеља и заробљавањем цивилног становништва, без обзира на пол и старост, а неретко су окончавали стварањем разних логора у којима је почињао нови период страдања и убистава.

Појединачна и масовна страдања српског народа догађала су се на бројним местима широм Босне и Херцеговине и у различито време током целог рата 1992-1995. године.

Према незваничним и непотпуним подацима, у грађанском рату у Босни и Херцеговини у више од 500 притвора (од којих је у самом Сарајеву било 126), затвора и логора било је око 50.000, а погинуло је око 35.000 Срба. До данашњих дана воде се као нестали више од 5.000 Срба.

После окончања рата и територијалног разграничења на два дела некадашње Босне и Херцеговине, започета су истраживања о несталим и страдалим особама, о гробницама и стратиштима... Део тих чињеница о трагедији презентован је на разне начине и у више прилика. Сазнања, нажалост, нису коначна и до неких, као што, с тим у вези, показују и ранији ратови на балканским просторима, никада се неће доћи.

Трагање за гробиштима ратних жртава, њихова идентификација и ново сахрањивање уз дужне почести, али и подсећање на трагедију, јесу делови обичајног права и традиције. То значи: жртвама вечни покој, а члановима њихових породица окончање агоније о њиховој судбини.

Ова скромна изложба је мало подсећање на велика страдања у прошлом рату у Босни и Херцеговини и опомена да се тако нешто више не догоди.

“Камен” код Гламоча

Мркоњић Град

“Стог” код Завидовића

“Царево поље” код Јајца

“Чапразлије” код Босанског Грахова

“Језеро Привлици” код Бихаћа

“Трновац дјечије гробље” код Тузле

“Стадион” код Сарајева

“Градско гробље” код Српског Брода

“Шушњар” код Санског Моста

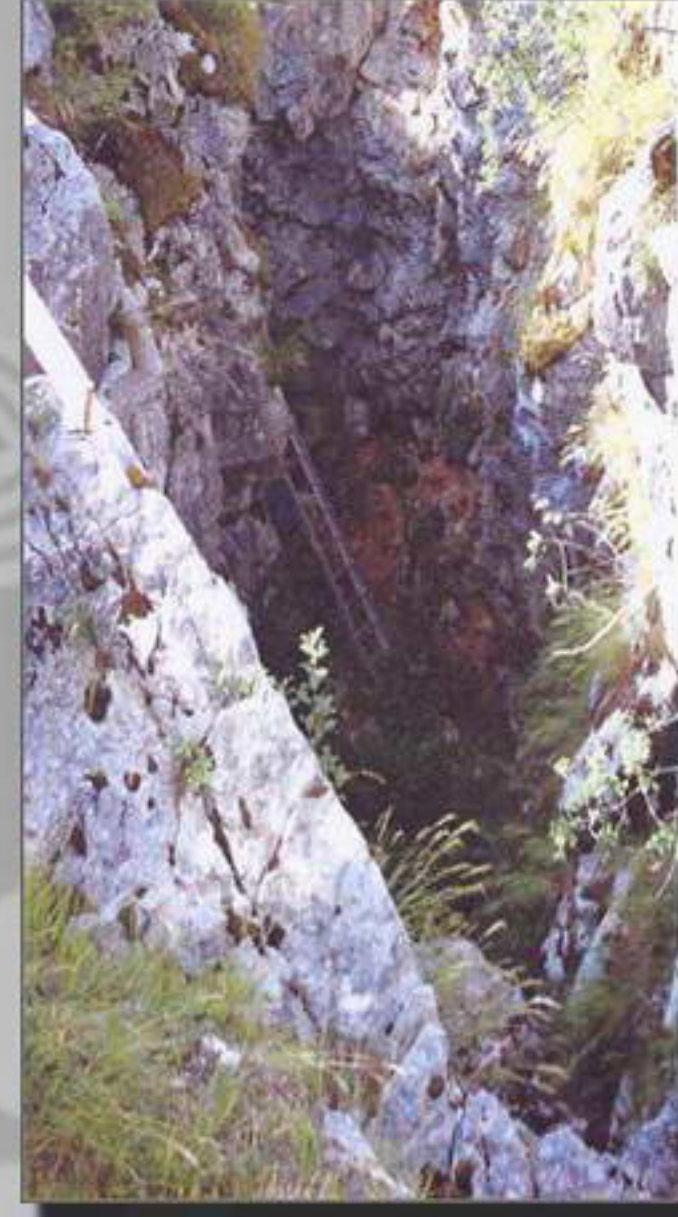

“Колијевке” код Горажда

ЕКСХУМАЦИЈА МАСОВНИХ ГРОБНИЦА

Јама Застиње код Ливна

Јама Казани код Сарајева

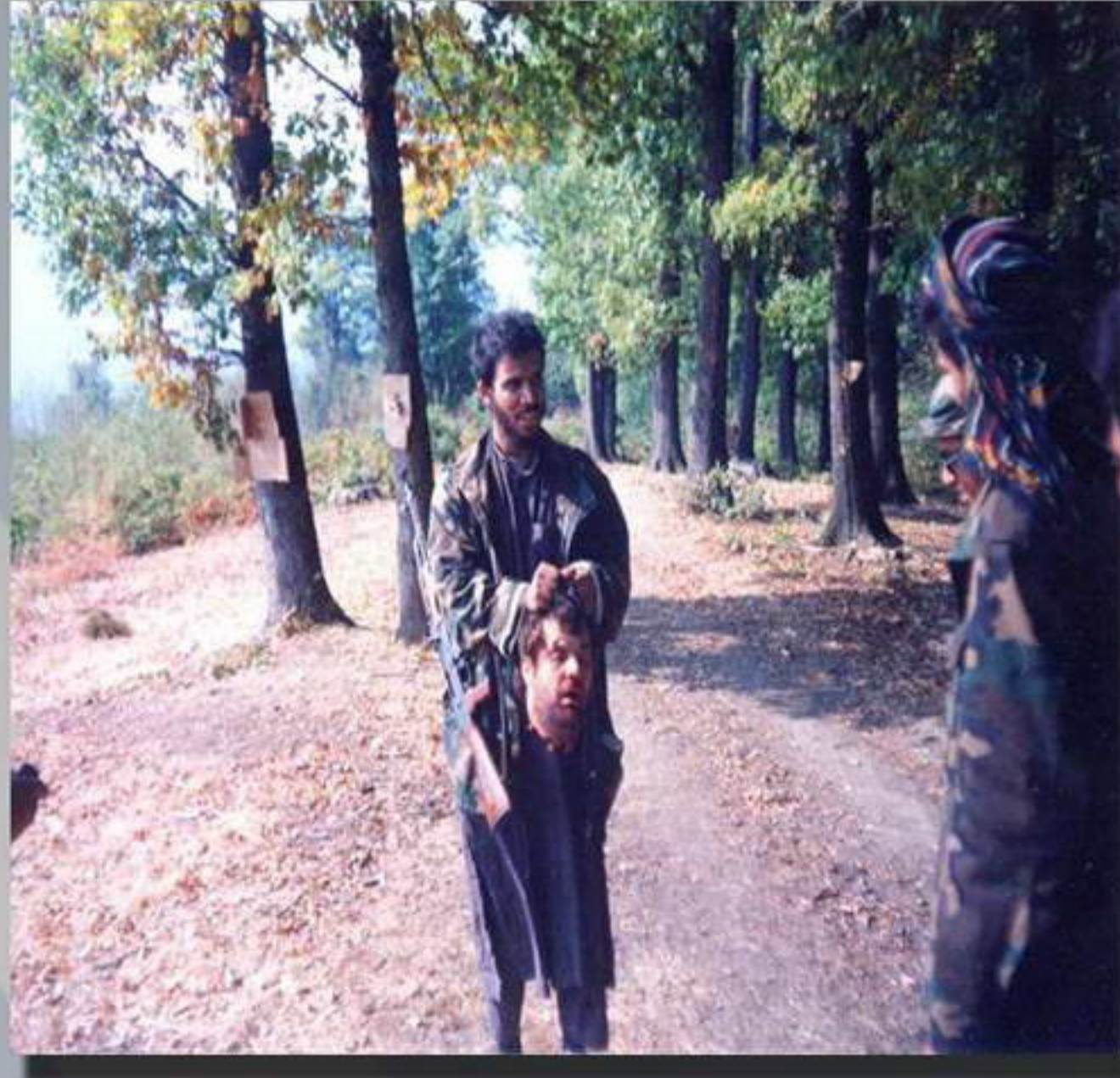
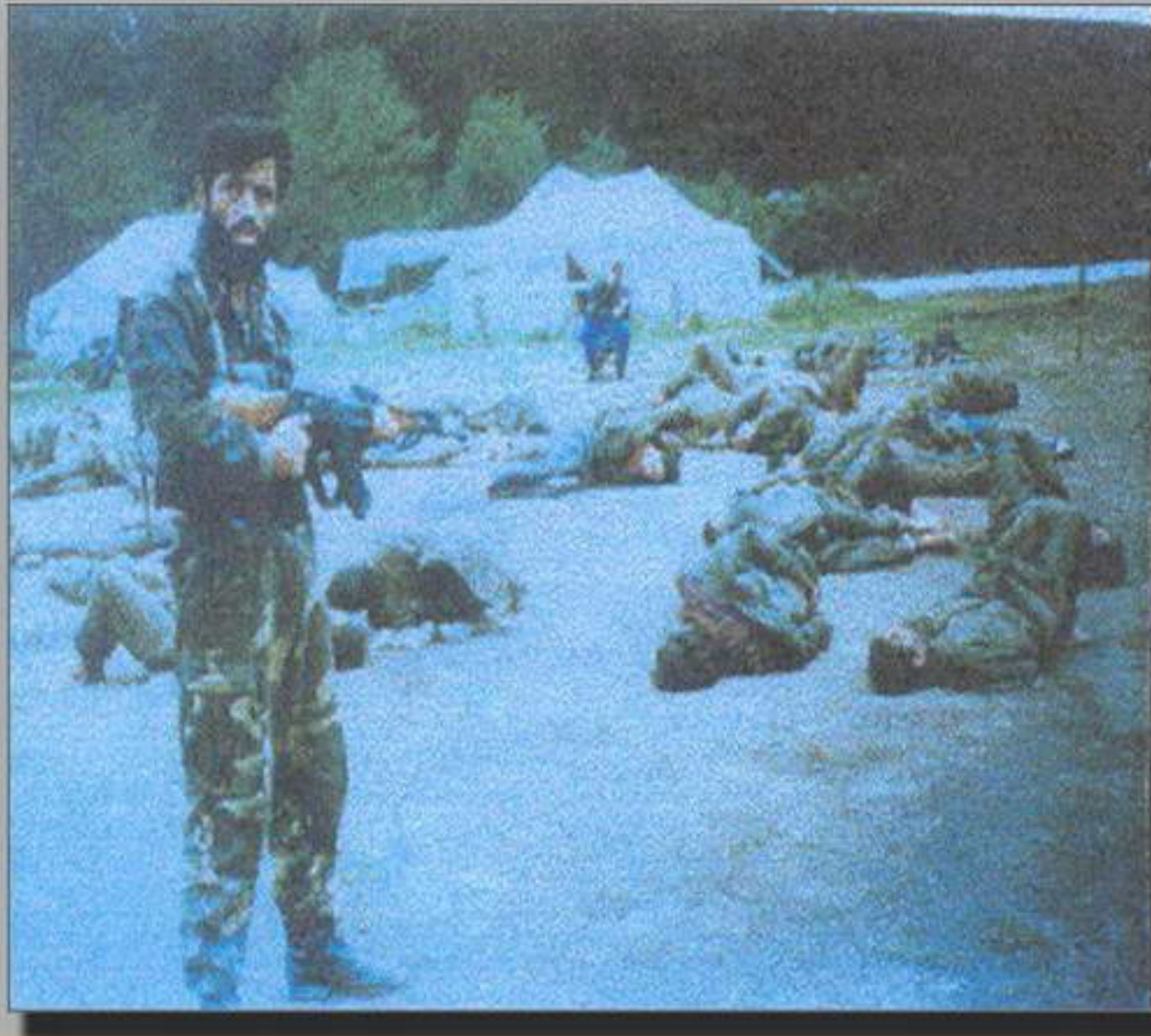

Јама Перна код Босанске Крупе

Јама Звечарка код Санског Моста

ЈАМЕ КАО МЕСТО ЗЛОЧИНА

Царево поље код Јајца

**Чапразлије код
Босанског Грахова**

Злочини муџахедина на Озрену

Злочин муслимана код Сарајева

HVO
ZAPOVJEDNIŠTVO 102. BRIGADE
BOSANSKE POSAVINE
G D Ž A K

Broj: 153/92.
Dana, 14.06.1992.g.

O D O B R E N J E

Na vaš zahtjev broj, 13-8/01-27/55-32/92. odobrava se Stanici javne sigurnosti da može izuzeti uhapšeničke iz vojnog zatvora Panić /Trive/ Gorana i Sumara Miladina iz Brusnice.

Uhapšenički se izuzimaju zbog razminiranja minskih polja u Gornjem Svilaju.

Po izvršenom zadatku uhapšeničke ponovo vratiti u vojni zatvor.

Uhapšeničke predati uz obavezan revers o primopredaji.

Radjeno u 4 primjerka

AM/OS

Dostavljeno:

1. Stanici javne sigurnosti,
2. Vojnoj policiji,
3. Vojnom zatvoru,
4. Arhivi.-

ZAPOVJEDNIK,
Ivica Matanović
102. Brigada
Bosanske
Posavine
G D Ž A K

Broj: 01-33/92.
Datum: 14.06.92.

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Zapovjedištvo 102. brigade BP
Dana 16.07.1992.god.
Slavonski Brod

Upotreba vojnih zarobljenika,
zapovijed.-

Na osnovu ukazane potrebe za angažovanjem vojnih zarobljenika iz Ožaka koji se nalaze u Bosanskom Brodu, a u svrhu utvrđivanja linije obrane Bosanskog Broda,

Z A P O V I J E D A M

- 1.- Sve raspoložive zarobljenike odmah staviti na raspolaganje Zapovjedištvu 101. brigade BP radi utvrđivanja linije obrane.
- 2.- U buduće svi zarobljenici su pod ingerencijom Zapovjedištva 101. brigade BP.
- 3.- Upravnik vojnog zatvora mi je osobno odgovoran za izvršenje ove zapovijedi.

ZAPOVJEDNIK
Ivica Matanović
Ivica Matanović

ZAPOVJEDNIŠTVO POZADINE
Bosanski Brod - Sijekovac

P O T V R D A

Kojem se potvrđuje pravo Interventnom vodu iz Zagreba da može izvršiti privođenje osoba ženskog spola ~~u zatvoru~~ i ~~u zatvoru~~ u korist muškog spola.

Osobe privesti u 14,00 H
privedene osobe će spavati u podrumu smještajnog objekta.
U slučaju opiranja dozvoljena je upotreba sile.

HVO
ZAPOVJEDNIK POZADINE
Ivica Matanović
Ivica Matanović

ZAPOVJEDNIŠTVO POZADINE
Sijekovac kod Bosanskog Broda

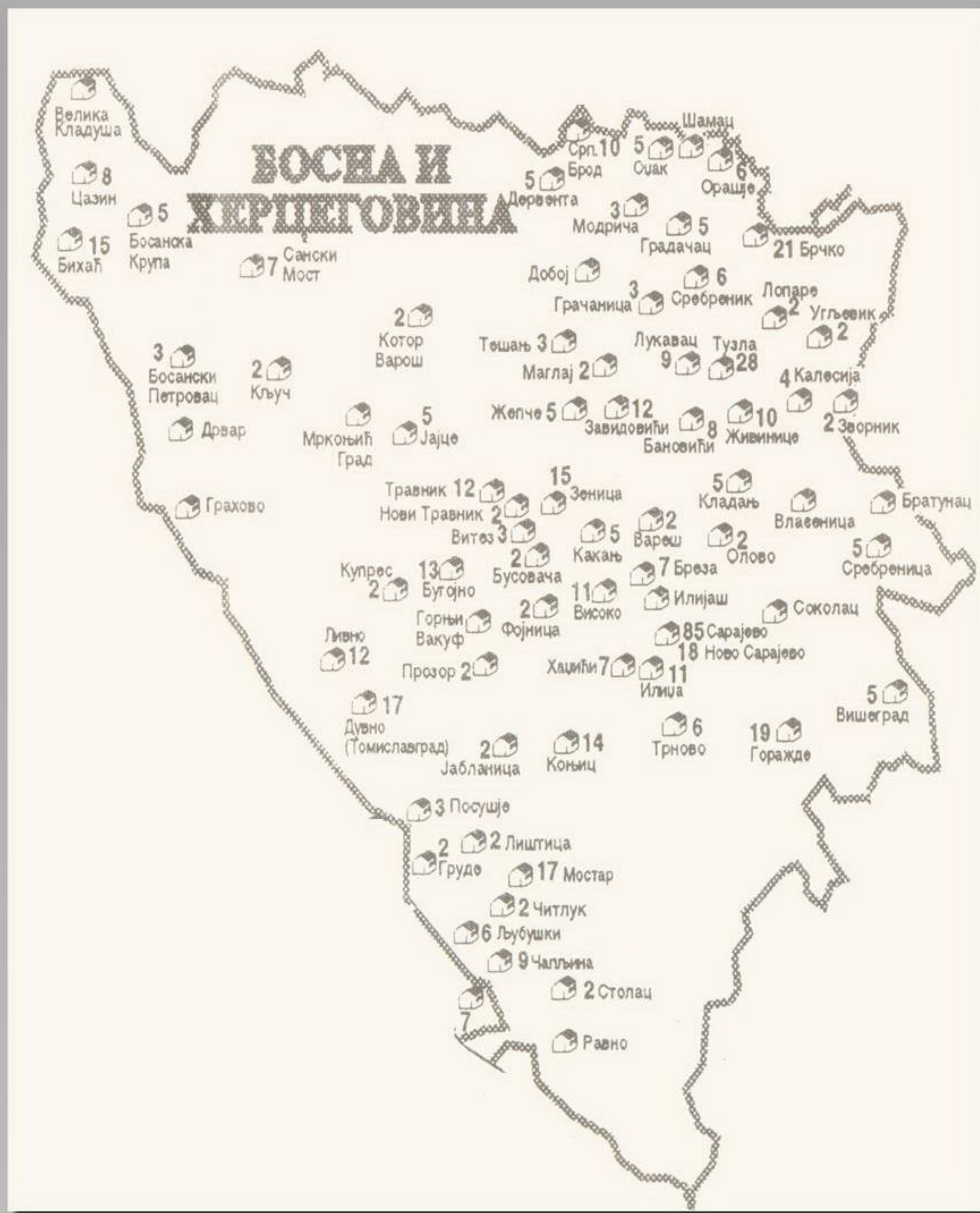
P O T V R D A

Potvrđuje se pravo Interventnom vodu iz Sijekovca da može izvršiti privođenje osoba ženskog spola ~~u zatvoru~~ i ~~u zatvoru~~ u korist muškog spola.

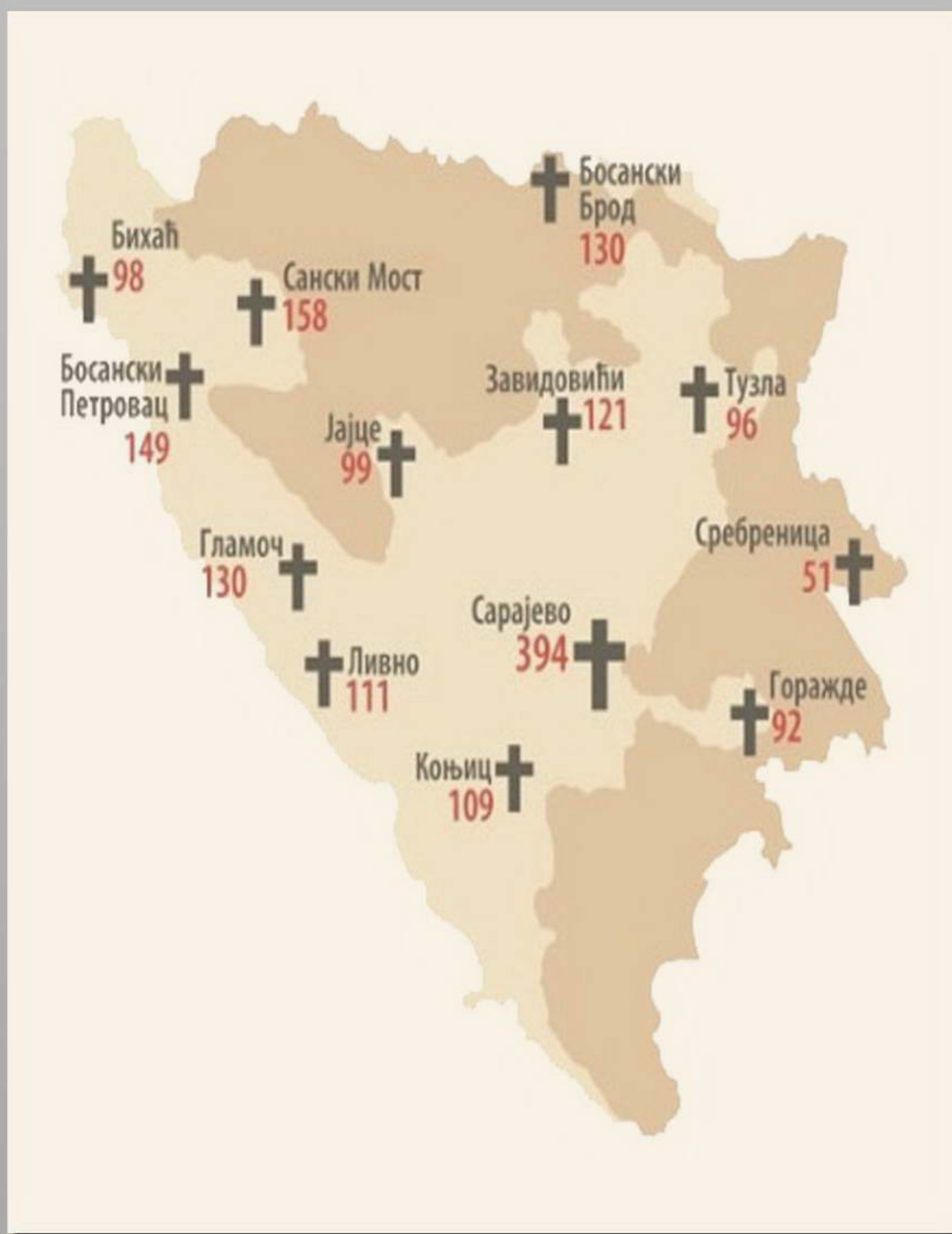
Osobe će se privoditi u večernjim časovima a puštati izjutra kućama.
Privedene osobe biće tokom noći smještene u podrum,
U slučaju opiranja dozvoljena je upotreba sile.

HVO
ZAPOVJEDNIK POZADINE
Ivica Matanović
Ivica Matanović

ЗЛОЧИН НАД ЗАРОБЉЕНИЦИМА

ЛОГОРИ - непотпуни подаци

МАСОВНЕ ГРОБНИЦЕ - непотпуни подаци

Бањалука

Требиње

Братунац

Источно Сарајево

Бањалука

Бањалука

Бањалука

Бањалука

САХРАНЕ У СПОМЕН ГРОБЉИМА

Кошевић Поље

Спомен соба у Сребреници

Приједор

Кравица

Невесиње

Скелани

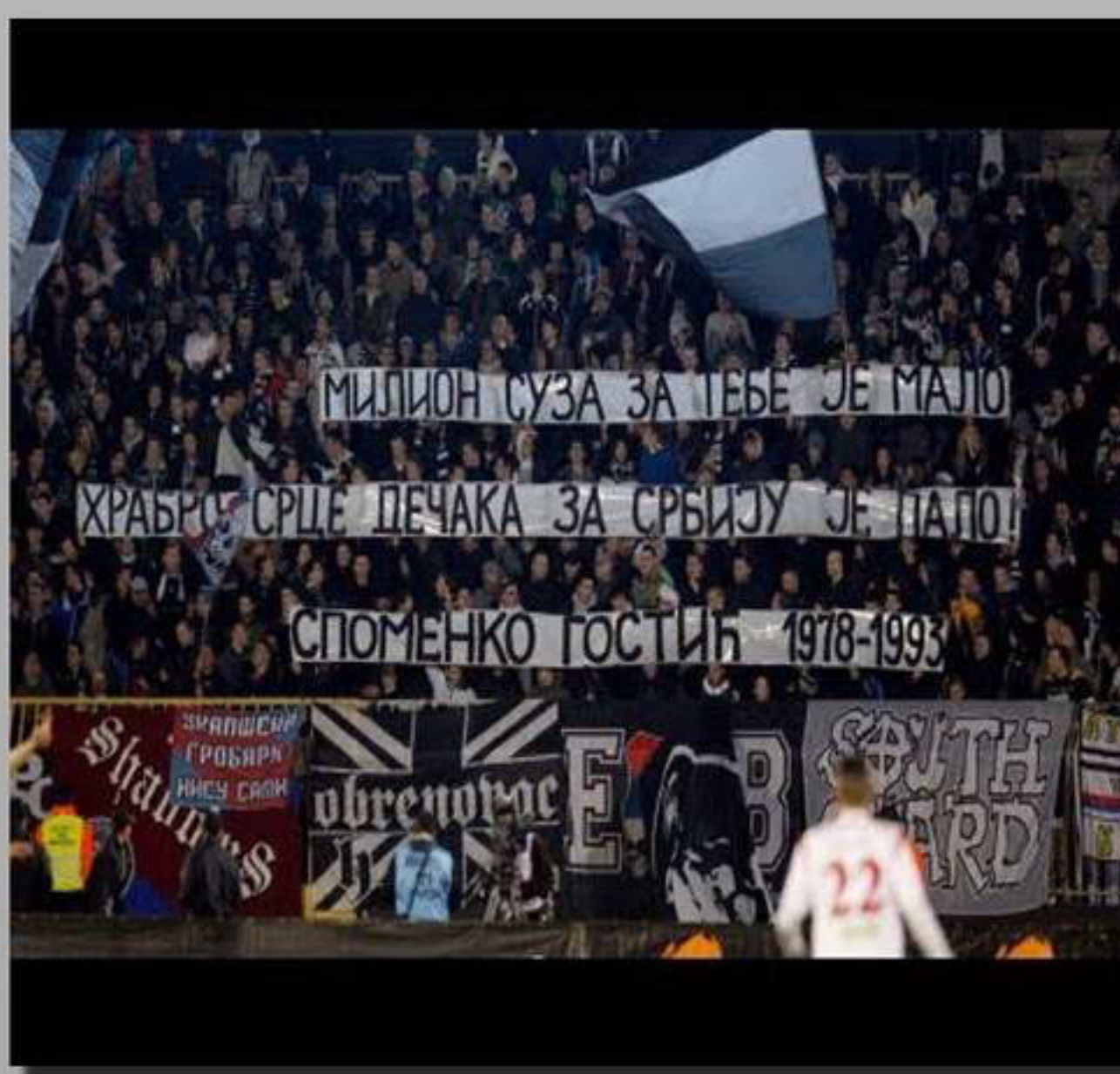
Мркоњић Град

Бијељина

Зворник

СЈЕЋАЊА